

Izbija vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Delovni načrt nove vlade.

Nova vlada je takoj, ko je nastopila, sklicala narodno skupščino na izredno zasedanje ter ji predložila svoj delovni načrt, to se pravi: kaj smatra za svojo nalogo, ki naj jo v bližnji bodočnosti izvede.

Kratka vsebina te vladne izjave, ki jo je poslancem v imenu vlade prebral ministrski predsednik Davidović, je sledeča:

Vlada trdno stoji na večini skupščine. Kadar bo videla, da večine ni, bo takoj odstopila. Najvažnejša naloga nove vlade bo, da bo delala pot sporazumu vseh treh narodov v državi, ker je globoko uverjena, da se mora skupni dom urediti samo na podlagi dogovora vseh treh narodov.

V zunanji politiki hoče delati v prijateljstvu s Francijo, Angleško in Ameriko. Posebno se bo potrudila ohraniti in poglobiti prijateljstvo s sosednimi državami in utrditi geslo: Balkan balkanskim narodom. Hoče odstraniti vse, kar nas danes loči od Rusije.

V notranji politiki bo vlada napela vse sile, da se v državno upravo uvede red, pravilnost in nestranskarstvo ter da se zagotovi točno izvrševanje državnih zakonov.

Posebno pa bo za vsako ceno in z vsemi sredstvi pobijala korupcijo in bo v tem oziru predložila poseben zakon.

Odločno bo preprečila vsak poskus nasilja, pa naj pride od katerekoli strani. Vlada je odločena, da bo začela, kakor hitro bo mogoče, reševati težko vprašanje avtonomij.

Najpreje pa hoče predložiti zakonske načrte, ki so z ozirom na ljudske potrebe neodložljivi in to so:

invalidski zakon,

zakon o pomoči prebivalstvu, ki je trpelo po povodnji,

zakon o poljedelskem kreditu,

dopolnila k uradniškemu zakonu.

Kar pa je najvažnejše, je to, da se čimpreje izvede preuredba davkov, da ne bodo nekatere državne pokrajine plačevale več kot druge in da se v tem oziru davki izenačijo.

To je bližnji program nove vlade. Vlada pa pričakuje, da jo poslanci v tem delu podpirajo.

Ta vladna izjava pomeni naravnost prelom za vso sedanjo centralistično in koruptno politiko dosedanjih vlad izza zadnjih let.

Poglejmo!

Sedanja vlada izjavlja, da takoj odstopi, če ne bo imela večine v zbornici. Pašić-Pribičevićeva vlada ni imela večine, pa ni marala odstopiti, temveč je poslance zapodila domov ter vladala z nasiljem, bajoneti in razbojniškimi Orjunci, s katerih pomočjo je hotela izvesti tudi volitve.

Sedanja vlada je prva, ki izjavlja, da je treba sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. Pašić in Pribičević z Žerjavom so izjavljali, da ni nobenega sporazuma. Slovenci in Hrvati naj molče in ubogajo, sicer bo tekla kri (v Sloveniji je v resnici tekla). S to izjavo je bilo prvič v vladne strani indirektno ugotovljeno, da je centralistična ustava nasilna in krivična. Pašić pa je govoril v Bjelini, da jo bo branil z revolucijo, če bo treba.

Sedanja vlada je prva, ki se izjavlja za sporazum z Rusijo, najmočnejšo slovansko državo in naravno zaščitnico Jugoslavije. Pašić je pa dajal potuho Wranglovcem in jih plačeval, Rusijo pa žalil.

Sedanja vlada je napovedala boj strankarstvu in korupciji v javni upravi — čiščenje se že vrši. Pašičeva vlada je uvedla v državno upravo naravnost turško korupcijo ter tako strankarstvo, da bi se ves državni ustroj ustavil, če bi šlo še kaj časa tako naprej.

Sedanja vlada bo s silo zatrla vsak poskus nasilja. Pod zaščito Pašičeve vlade so razbojniki v Orjuni lahko nekaznovano streljali nedolžne ljudi ter jih mučili, kakor rimski rablji prve kristjane (Juvan).

Sedanja vlada bo polagoma vpeljala samouprave, v kolikor so v okviru sedanje ustave, možne. Prejšnja vlada je preganjala kot protidržavne elemente vse liste, ki so bili za avtonomijo.

Sedanja vlada namerava predložiti najpotrebnejše zakone, ki jih prejšnja vlada ni hotela postaviti na dnevni red.

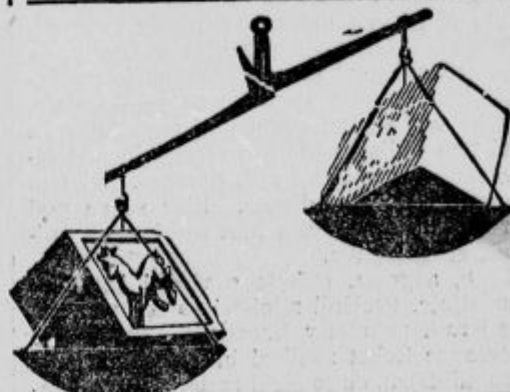
Sedanja vlada bo skušala uvajati preuredbe v davkih v smislu izenačenja, prejšnja vlada niti hotela ni slišati, da se gode Slovincem in Hrvatom v tem oziru kakšne krivice.

V koliko se bo delovni načrt sedanje vlade v prihodnosti mogel uresničiti, je odvisno veliko od Srbov. Eno pa je že sedaj gotovo; sedanja vlada je pokazala najboljšo voljo, da se razruvane razmere v državi uredi, dočim je dosedanjim vladam te volje popolnoma manjkalo.

Naši ministri pri delu.

Na predlog poljedelskega ministra dr. Kulovca je ministrski svet odobril kredit 40 milijonov kron, za prebivalstvo, ki so oškodovani po toči in povodnji. Minister je dalje poročal, da so se z denarjem, ki je bil namenjen za preskrbo pasivnih krajev, godile velike zlorabe. Ministrski svet je sklenil preiskati vso zadevo in ministre poklicati na odgovor.

Železniški minister Sušnik je odredil, da se takoj začno v Zagrebu zidati stanovanjske hiše za one železničarje, ki stanujejo v vagonih (večinoma Slovenci). Isti načrt se bo izpeljal v Ljubljani in Beogra-

MILO „GAZELA“ ODEHTA
PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI

vse manjvredne, cenejše izdelke.
DOBITE GA V VSAKI TRGOVINI.

du. Minister je izjavil, da bo zlasti skrbel, da se spravi v red promet in da se začne popravljati železniški material, ki je skrajno zanemarjen. Najstrože bo gledal, da se že vnaprej prepreči vsak poskus korupcije. — V Vinkovcih je prejšnje ministrstvo spodilo iz službe celo vrsto slovenskih in hrvaških železničarjev, ter jih vrglo iz stanovanj, ker niso bili liberalci. Pri tem so jih zmerjali: slovenske svinje, hrvaški lopovi. Minister Sušnik je takoj odredil najstrožjo preiskavo. — Dalje je minister Sušnik odredil, da se mora posestnikom v Belokrajini, ki jim je lokomotiva zažgala poslopja, takoj izplačati odškodnina.

Minister za agrarno reformo prof. Vesjenjak je odredil, da pri izvrševanju agrarne reforme ne smejo posredovati advokati, ker s tem stroški ljudstvu preveč narastejo, oni pa, ki ne morejo plačati advokata, so lahko oškodovani v svojih pravicah.

V Belgradu.

5. avgusta. Radikalni klub je imel sejo, na kateri je nadaljeval dvoboj med Jovanovićem in Pašićem. Pašić je zahteval najostrejšo opozicijo proti vladi in zato predlagal, da Jovanović odstopi kot predsednik skupščine. Klub pa ni bil tega mnenja in je z veliko večino sklenil, da Jovanović ostane na svojem mestu, kar želi tudi vlada.

6. avgusta. Narodna skupščina se je sešla na izredno zasedanje. — Ministrski predsednik Davidović je prebral vladno izjavo, katere kratko vsebino prinašamo na uvodnem mestu. Skupščina je zelo tiho in mirno poslušala vladno izjavo. Ko je bila prebrana, je večina priredila vladi priščno ovacijo. — Radikalci so sklenili, da se vodi proti vladi mirna in dostojanstvena opozicija. Pribičević, ki je predlagal, da se skupščina razbije s hrupom, je propadel. Tudi Pašić je moral zaenkrat zavzeti pomirljivo stališče.

7. avgusta. V debati o vladni izjavi je govoril prvi bivši pravosodni minister liberalca Grisogono. Mož, ki je kriv mnogo nasilja v državi s tem, da je razbojniški Orjuni dajal potuho, je govoril o — nasilju nove vlade. Poslanci so se mu smejali. — Nato je govoril notranji minister Petrović, ki je pobil Grisogonove trditve in izjavil, da bo strogo izvajal zakon. Posebno je poudaril: Pod sedanjo vlado se ne bo dogajalo, da bi moji organi preganjali razbojnice in pri tem ubijali nedolžne otroke in nedolžne žene ter požigali njih domove. Pri tem je mislil na Macedonijo, kjer so se pod prejšnjo vlado godila naravnost vnebovpijoča grozodejstva.

8. avgusta. Debata o vladni izjavi se nadaljuje. Prejšnji ministri so se opravičevali radi pokolja v Macedoniji. Pri tem je poslanec Žebot zaklical bivšemu notranjemu ministru, da je ščitil razbojniške Orjunce in da je oškropljen s krvjo umorjenega Fakina. Pri tem je prišlo do dejanskega spopada med poslanci, da se je seja morala prekiniti. — Zemljaradniki so se izjavili za vlado.

9. avgusta. Debata o vladni izjavi se nadaljuje.

Strahotni nalivi v škofjeloških hribih.

V petek dne 8. avg. od 8—10 zvečer je doletela pokrajino med Polhovim Gradcem in Škofjo Loko velikanska vremenska nezdoga. Ljudje so prišli zvečer domov s poljskoga dela, ne da bi pričakovali niti najmanjše nesreče. Soparen dan je sicer obetal dež, nihče pa ni pričakoval tako silovite naravne nezgode, kakoršna je v noči od petka na soboto uničila skoro celo pokrajino od Polhovega Gradca do Škofje Loke.

POLHOV GRADEC.

V petek opoldne je kazalo vreme še silno lepo. Ljudje so hiteli delati na polju, kar se je dalo, da dohite vsled zadnjih deževnih dni zamujeno delo na polju. Pozno zvečer so se vračali domov, trudni in preznojeni. Zvečer so posedli pred hiše, da se ohladi. Takrat pa se je nebo zoblalo in pričel je padati rahel dež.

Deževalo pa ni niti par minut, ko se je nenadoma vtila silna ploha. Grmelo je in treskalo kakor na sodnji dan. Ljudje so prestrašeni bežali v hiše, otroci so se skrivali, odrasli pa so molili. Grmenje pa je bilo vedno huje in šum vode je naznanjal prelepo nesrečo. Okoli 9. ure zvečer je bilo najhujše. Lilo je kakor iz škafa. Vodovje je naraščalo od minute do minute, kar na metre. Drevje okoli hiš je pokalo in se lomilo, vihar pa je rušil strehe in kozolce in neusmiljeno podiral kar cele gozdove. Prestrašeni ljudje niso vedeli, kaj bi počeli. Iz hiše se nihče ni upal, v hišah samih pa ljudem tudi ni bilo obstanka. Živina je tulila in rjula, ljudje so stokali, neusmiljene naravne sile pa so delovale po svoje. Voda je začela dreti v hiše in v hleve, trgala in rušila je ceste in valila s seboj cele plasti plodne zemlje s hribovskih njiv. Ruvala je drevje s koreninami vred in razburkano valovje je treskalo ob zidove, ki so se podirali kakor da so iz mehkega testa. Jezovi so odpovedali svojo moč in se upognili pred silnim pritiskom, voda pa se je razlivala vedno dalje in je naraščala vedno višje, pred seboj vse uničujoč, kar se ji je postavljalo v bran.

Strojarno g. Riharja je voda gladko odnesla. Danes se komaj vidi, kje je stalo poslopje. V svojem nadaljnem teku je voda pritisnila na jez in na žago g. Božnarja. Kakor bi trenil, je jez izginil v šumečih valovih, z jezom vred pa je padla tudi žaga in vsa v okolici zgrajena gospodarska poslopja.

V Polhovem Gradcu pa je voda odnesla nekemu posestniku hišo in hlev z vso živino. Voda je odnesla tudi hlapca, ki je spal na hlevu. Revez je utonil.

ZJUTRAJ.

Pogled, ki se je odpiral ljudem po strašni noči zjutraj, je bil naravnost uničujoč. Vse polje polno blata in peska. Izruvano drevje, hlodi in trami so zastavljali pota, ceste vse uničene in pota izpodkopana. Vodna struga je popolnoma nova. Stara struga je bila zasuta.

Kamor je seglo oko, samo pesek in gramoz! Vrtove, obdelane z velikansko težavo, je voda odnesla. Voda je zemljo po-

snela kakor smetano. Voda je odnašala zemljo na debelino enega metra, to zemljo pa je voda nanesla do ljubljanske okolice.

Najbolj obžalovanja vredne pa so človeške žrtve. Omenili smo že nesrečnega hlapca, ki ga je voda odnesla. Utonilo pa je še eno dekle, ki je šlo čez most v spremstvu nekega moškega. Voda je potegnila vse za seboj. Nekaj delavec, ki je hotel rešiti oba, je s trudom otel le fanta, dekle pa je utonilo.

LOČNICA.

Dočim je v Ljubljani padal le pohliven dež, je v vasi Ločnici, župnije Sora divjalo strašno neurje. Sora je ogromno narasla in prinaša s seboj mnogo peska, kamenja in lesa, ki ga še sedaj mnogo leži ob njenih bregovih. V Medvodah je voda močno poškodovala most, pri katerem so uničeni štiri piloti. Most so morali zapreti za promet s težkimi vozovi in z avtomobili, ker je nevarnost, da se lahko poruši. Na poti od Medvod do Sore so se na poljih poznali zelo žalostni sledovi nevihte. Travniki so večinoma poplavljeni. Vsi mali potoki so silno narasli. Tam, kjer cesta preskoči potok Ločnica, ki se izteka v Soro, je ta potok odnesel cel dobro zgrajen most. Ker je Sora odnesla vse mostove, je ves desni breg odrezan od sveta. Edino majhna brv, ki je sestavljena iz lesive in preko nje položenih desk, preko potoka Ločnice omogoča osebni promet. Vse hiše so več ali manj poškodovane. Nekaterim posestnikom je Ločnica odnesla hleve in dele skednjev. Gasilci so črpali iz hiš vodo, ki je nanesla vanje polno peska in blata. Ob in v potoku leži polno izruvanega drevja, lesa in drugih stvari. Lepa cesta, ki je vodila ob potoku po dolini do višje ležeče vasi Ločnica, se skoraj ne spozna. Na njej leži do pol metra visoka plast kamenja, blata, peska, drevja in lesa. Ob potoku ležeče njive in travniki so uničeni z vsemi sadeži vred. Čim višje se vpenja pot, tem bolj je uničena. Narasle vode so izstopile iz struge in si poiskale drugih poti. Na treh krajih je voda popolnoma odnesla ceste, kakor tudi cele kose travnikov in hribovja. Težko je prodrati do vasi. Dolina nudi grozen pogled. Vse povsod leži drevje in na široko se vali umazana voda. Travniki in senožeti ob potoku so ali deloma odnešeni ali popolnoma nasuti s skalami, kamenjem, drevjem in drugimi rastlinami. Vas Ločnica je skoraj uničena. Eno hišo je odnesla voda, kakor tudi večino gospodarskih poslopij. Steno neke še preostale hiše je voda prevrgla preko ceste proti pobočju hriba. Naliv je odnesel seboj pohoštvo, živino, vse pridelke na njivah, prst, tako da je ostalo samo golo kamenje. Nahajalo se je tam tudi 20 klafter lesa, ki ga je naliv vsega odplaval v dolino. Povsod je polno plazov. Voda je odnesla kar cele kupe hriba.

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Pravo

Schichtovo-milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljše.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

7

Kako je bilo ponoči, je s težavo povedal Rus **A l e k s e j e v**, kateremu je naliv odnesel ženo in enega otroka. Drugega otroka je hitro vrgel na nekoliko vzvišeni prostor, med tem pa je voda že odnesla ženo z otrokom vred. Oblak se je utrgal okoli 10 zvečer in v par minutah je voda narasla za meter in še več ter udrila v vse hiše. Odnosla je ljudem živino, vse zaloge, obleko in opravo in tudi cele dele hiš. Nevihta je bi'a kratkotrajna. Med silnim grmenjem in treskanjem je prišel nenadoma naliv, ki je uničil v par minutah ves dolgoletni trud in napor. Ljudje so si komaj rešili golo življenje. Na vasi pogrešajo dosedaj šest oseb, izmed katerih so dosedaj našli tri. Voda je ugrabila ženo Rusa **Alekseja Katarino Aleksejevo**, rojeno **Alič**, 24 let staro in njenega otroka. Poleg tega tudi njenega brata **V i n k a**, starega 8 let, potem **A l o j z i j a**, starega 12 let in **A n g e l o** (16 let). Iz druge hiše, kjer so spali hlapci iz tamkajšnje žage, je naliv odnesel v dolino hlapca **Miha Justina**, dočim se je njegov tovariš še v zadnjem trenutku rešil s tem, da se je oprjel zunaj stoječega oreha, za katerega se je držal, da ga ni odnesel nenadni naliv. Pogrešajo še sedaj dve osebi, med njima eno žensko.

Neusmiljena voda je zahtevala svoje žrtve. V hišo posestnika **Jožefa Detele** je začela voda udirati, domači ljudje pa so prestrašeni zbežali na peč. Voda je drla v hišo skozi okna. V svoji silni zadregi so ljudje hiteli, da rešijo, kar se še rešiti da. Edino živinče, domačo kravo, so pripeljali v hišo in jo postavili tako, da je stala s prednjimi nogami na klopi ob peči. Krava je molela iz vode samo še svojo glavo. V izbji pa sam pesek in gramoz in debela plast razmočene ilovice. Sreča je pa bila ljudem še toliko mila, da so rešili vsaj svoje življenje in življenje svoje kravice.

Pri posestniku **Jožetu Kozjeku** je voda podrla steno hlevu. Žival je preplašena stala v staji. Dvoje živinčet se je odtrgalo in ušlo, štiri goveda pa so lepo stopala na prod, ki ga je voda nanašala vedno višje. Ta žival se je rešila.

Aličevemu sosedu **Matevžu Šimnicu** je voda uničila žago. Kozolec mu je prevrnila, odnesti ga ni mogla zaradi njegove teže. Hlapec **Miha Justin** je utonil. Njegovo truplo so našli danes zjutraj ob izlivu **Sore** v **Savo**.

Na **Sori** so razrušeni vsi mostovi. V par minutah za meter narasla voda je pustila blizu izliva na bregu popolnoma golo truplo, za katero pa niso mogli dognati, kdo je. **Sora** je še sedaj zelo visoka.

Na drugi strani hriba je ravnato razsajala nevihta, ki se osredotočila ravnino nad **Ločnico**. Vode so v kratkem času

silno narasle in ljudje so si s težavo rešili življenje. Naenkrat so bili odnešeni vsi mostovi in brvi tja do **Dobrove**. Voda je odnesla žago **g. Božnarju**, cele hiše, večino živine (goveda, prašičev, mnogo ovac), perutnine itd. Vsa polja so zasuta s peskom, kamenjem in blatom. Poljski pridelki so popolnoma uničeni in ljudje gledajo z grozo v bodočnost. V polhovgraški dolini je voda prinesla seboj dva mrtveca-domačina. To je 60 letnega starčka **Janeza Pečana** in 17 letno Ano **Šifrer**. Poleg tega so našli ob vodi še dve trupli, katerih identitete pa dosedaj še niso mogli dognati.

Hribovje se je na več mestih utrvalo. Voda je odplavila vso zemljo v dolino. Na raznih mestih — pravijo, da na 40 — pa so se pokazali novi izvirkirki vode.

PUSTAL PRI ŠKOFJI LOKI

V petek, 1. avgusta, ponoči je zadržala nad loško-polhovgraškimi hribi strašna nevihta. Večer je bil silno soparen. Okoli 9. ure se je pa začelo strašno bliskati in grmeti. Vlil se je dež, a kmalu je začelo liti kot da so se vsi črni oblaki odtrgali. Voda je začela naenkrat trgati s hribov zemljo, ruvati drevesa, valiti skale. Ljudje pravijo, da to strašno divjanje ni bilo drugače mogoče, kakor da je zemlja vsled strašnega pritiska vode odjeknila in drevesa ter skale divji vodi izročila.

Ti nenadni strašno bučeči hudourniki so drli s strašansko naglico v grapo, v takozvano **Hrastnico** ali puštalsko grapo. Ta ozka dolina se razteza med **Sv. Barbaro** in **Selom** in **Sv. Ožbaltom** in **Sv. Andrejem** dobri dve uri in pol daleč od **Puštala** pri **Škofji Loki** notri do meje med **Polhovim gradcem**, škofjeloškimi hribovskimi vasmí in **Črnim vrhom**.

V **Hrastnici** je strašno narasla voda vse opustošila in zahtevala več človeških žrtev. Pobralla je vse žage, fojsko, kopačovo, dobravčevo. Malo nad žago gospodarja **Fojkarja** je bil star mlin, v katerem je sianoval delavec **Jakob Jankovič**. Hudournik je zasačil to družino v spanju. Naenkrat je bil ves mlin v vodi; **Jankovič**, žena in najstarejši hčerka so se z največjo težavo rešili v hrib, štiri mlajši otroci so pa z mlinom vred izginili v besnih valovih. Žaga **Fojkarjeva** je vsa porušena, malo je manjkalo, da voda ni razdrila tudi zidane hiše, kjer stanuje gospodar **Lovro**, pri katerem se je ravno mudil na počitnicah njegov sorodnik, višji sodni svetnik v **p. I. I.** iz **Gradca**. Oba bi bila kmalu našla tudi smrt v valovih.

Žago **Jakoba Fojkar**, **p. d. Kopača** od **Sv. Ožbalta** je voda tudi odnesla. Gospo-

dar **Jakob** se je s hlapcem mudil ravnatom. Hotela sta oditi proti domu. A jezni valovi, noseči les, kamenje, so jih zajeli in vse odplavili. Malo nižje je voda zajela v svojo strahoto posestnika **Prančka** in ga odnesla, vsaj pogrešajo ga. V vse hiše v **Hrastnici** je voda vdrila, jih deloma porušila, deloma zasula. Ganljiv je bil prizor v hiši **Martina Guzelj**. V usodnem trenutku je bila doma žena z otroci. Po vsej hiši je stala voda, žena z otroci na peči; voda je stopala vedno višje, a nazadnje vendarle odtekla. Pred žago **Fr. Hribernik**, **p. d. Dobravca**, v **Puštalu** se je v metu visoki hudournik zajezil, valovi so planili na desno stran čez cesto; tam je stala nad cesto hišica **Pavla Kristana**. Žena njegova **Antonija** in njeni hčerki dveletna **Francka** in enoletna **Tončka** so že počivali. Žena zasliši šum vode okoli hiše, vstane, ko stopi v vežo, jo prehitijo voda, vdere vrata; v trenutku se hiša zaziblje; žena se z obupnim naporom obdrži na bregu, a ko se ozre, je voda že odnesla hišo s hčerkama, ki sta spale. Samo življenje v nočni obleki si je rešila. Sosedje so dobili obupano mlado 26letno mater ob bregu, v dežju, brez strehe, brez obleke, oropano ljubkih otrok. Mož **Pavel** je tesal v drugi grapi, v **Presečju**; ko je prišel domov, ni bilo otrok, ne doma, ne obleke, ne prihrankov, vse je odnesel strašen val.

Od tu je voda udarila z vso silo na žago in gospodarsko poslopje **Fr. Hribernika**. Žagi sta bili dve, moderno urejeni, pred nedavnim časom z velikimi stroški postavljeni. Poleg tudi cirkularka. Močen betonski zid je tvoril podlago; človek bi mislil, da je proti vsaki vodni nesreči vse varno. A v petek je divja voda vse odnesla, celo električni motor. Šest metrov dolg in meter debel beton je nesla hudourni sila. Tudi staro hišo, stoječo ob žagi, je **Dobravcu** voda silno opustošila; vse zaloge žita itd. je odnesla. Družina se je komaj rešila v višje stoječo novo stavbo, a še tu je voda segala visoko gori ob zidovju. Tudi tu je hleve opustošila. **Hriberniku** je voda odnesla tudi ves pri žagi in na obširnem dvorišču nakopičeni les. Rešiti ni bilo mogoče ničesar; samo tu je škoda, ki jo ima gospodar, velikanska. Po izlivu **Hrastnice** v **Soro** je voda divjala dalje; odnesla je polovico puštalskega in polovico soškega mostu.

Strašna je škoda; 9 človeških življenj, veliko živine, vsi mostovi podrti, vse žage uničene, prav vse hiše poškodovane, več odnešenih; njive na pobočjih **Sv. Ožbalta**, **Sv. Barbare** in **Sv. Andreja** večinoma odplavljene, gozdovi grozno poškodovani, ponekod uničeni. Vsi ti hribi in doline so

po strašni katastrofi grozno izpremenjeni. Škoda gre v milijone in milijone. Pomoč nujna, ker so vsi pridelki uničeni. Ubogi, dobri ljudje, ves njihov trud je uničen.

IZ LJUBLJANSKE OKOLICE.

Grozno neurje, ki je povzročilo nad Polhovim Gradcem zelo veliko škode in gorja, je čutila tudi najbližja ljubljanska okolica.

Ljudi je prebudilo že zgodaj zjutraj neko nenavadno šumenje in hrumenje. Bila je ura okoli treh zjutraj, ko je pridrla vodovje v Ljubljano. Voda se je razlila zlasti okoli bregov Gradaščiće. Glinščica je bila popolnoma čista, kar je znak, da ob njenem izviru ni bilo nič hudega. Gradaščića in njen odtok »Mali Graben« pa sta bili umazani in kalni kakor ob najhujši povodnji. Vse ozemlje, ki leži ob toku teh dveh potokov, je bilo vsečez preplavljeno z ilovnatim blatom. S tem blatom je voda napolnila vse nižje ležeče objekte. Voda je vdrla v hiše, v hleve, preplavila je travnike in njive, na katerih je še polno pridelka. Krompir, tjava in sploh vsa jesenska posetev je na nižje ležečih poljih uničena. Voda je preplavila deloma tudi Tržaško cesto in ob železniški progi se jasno vidijo sledovi, kako visoko je voda segala. Sreča pa je bila, da se je voda kmalu odtekla.

Je pa v ljubljanski neposredni okolici lepo število posestnikov, ki jim je voda povzročila občutno škodo. Oni, ki imajo zemljo v nižini, so morali spravljati prašiče in živino v hiše, da jih rešijo pred nenadno poplavo. Drugi pa žalostno gledajo na vodo, ki še vedno stoji nad njihovimi njivami, kjer bo ves pridelek zgnil.

Posebno občutno je prizadeta občina Vič. Pokopališče na Viču je stalo popolnoma pod vodo, tako da v nedeljo popoldne ljudje niso mogli do grobov. Po vrtovih in med sadnimi nasadi se je razlila rjavkasta ilovnata godla.

DRŽAVNA POMOČ.

Vsekakor moramo pohvaliti državno oblast, ki je bila kar najhitreje pri rokah. Teg dosedaj nismo bili vajeni. Čuti se iz Belgrada krepka roka. Gradbeni odsek, ki zida cesto v Polhovem Gradcu, je kljub škodi, ki jo je utrpelo njegovo skladišče, takoj začel z reševalnim delom. Vlada ter kranjsko in ljubljansko glavarstvo so takoj odposlali svoje zastopnike, ki so si škodo ogledali, ugotovili in takoj poročali v Belgrad. Nj. veličanstvo kralj se je dvakrat pripeljal na kraje nezgod ter obljubil pomoč.

BELGRAJSKA VLADA.

Ko je Jugoslovanski klub sprejel prve vesti o strašni katastrofi, ki je zadela Poljansko dolino in Medvode. V nedeljo zjutraj je sprejel kmetijski minister dr. Fr. Kulovec malo bolj podrobno poročilo. O nesreči je takoj obvestil dr. Korošca in ostale člane vlade, ki je nato imela sejo včeraj dopoldne, na kateri se je o vsem tem razpravljalo. Sklenjeno je bilo, da se

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

PO SVETU

Kongres za zedinjenje katoliške in pravoslavne cerkve na Velehradu.

V dneh od 31. julija do 3. avgusta t. l. se je vršil na Velehradu na Moravskem, na kraju, kjer počivajo zemeljski ostanki slovenskega apostola sv. Metoda, IV. mednarodni kongres za zedinjenje pravoslavne cerkve s katoliško. Dočim so bili na prvih treh kongresih zastopani skoro izključno samo slovanski narodi, so bili na IV. kongresu zastopani domala že vsi narodi zapadne in srednje Evrope. Sam sv. oče Pij XI. je poslal na kongres svojega zastopnika praškega nuncijskega nadškofa mgr. Marmaggia. Kongresa se je udeležilo tudi več pravoslavnih duhovnikov in lajkov, mnogo pa jih je poslalo brzoglavne pozdrave z željo, da bi kongres rodil obilo božjega blagoslova. Sovjetska Rusija in Poljska nista hoteli nikomur izdati potnega dovoljenja za Velehrad. Znani lvovski metropolit grof Septický, ki je doslej predsedoval velehradskim kongresom in ki je bil določen, da bo predsedoval tudi četrtemu, ni mogel dobiti potnega dovoljenja. Zaman je prosil za potni list tudi grškokatoliški škof iz Lucka Bocian. Vsled tega postopanja poljske vlade je vladalo zlasti pri Angležih in Francozih veliko ogorčenje. Vseh udeležencev je bilo nad štiristo. Jugoslovanov je prišlo okrog 30, med njimi ljubljanski vladika dr. Jeglič, katerega so kongresisti posebno pristrčno pozdravili, dalje zagrebški nadškof dr. Bauer, sarajevski nadškof dr. Sarič, barski nadškof Dobročič, križevački grškokatoliški škof dr. Njaradi itd. Kongresu so kot častni predsedniki predsedovali vsi navzoči škofje in nadškofje, prava predsednika pa sta bila škof Fišer iz Košice in Kocylowsky iz Przemysla; znanstvene razprave pa so vodili ljubljanski vseučiliški profesor dr. Franc Grivec, predsednik papeškega vzhodnega zavoda v Rimu M. d' Herbigy in praški vseučil.

kot prvo pomoč da 2 milijona dinarjev. Čim se bo pa sestavila komisija za zakon o pomoči po povodnji in po toči poškodovanih in čim bo škoda precenjena, bo vlada določila škodi odgovarjajočo pomoč. Da bi se škoda pravilno ocenila in da bi bila vlada točno obveščena o tej veliki nesreči, je bilo sklenjeno, da se pošlje na lice mesta vladin zastopnik.

Poslanec Brodar in Stanovnik sta obiskala ministra za javna dela Pečiča ter z njim razpravljala o kreditih za popravo cest, mostov in drugih javnih naprav, ki so vsled katastrofe poškodovane. Minister je izdal podrejenim organom v Ljubljani nalog, da naj pošljejo predlog, da se more storjena škoda na javnih napravah popraviti in da se v to svrhu odobrijo potrebni krediti.

Ko so bili belgrajski politični krogi obveščeni od poslancev Jugoslovanskega kluba o veliki nesreči, ki je zadela slovensko ljudstvo, so izrazili svoje sožalje in obljubili svojo pomoč in podporo.

prof. dr. J. Vajs. V imenu jugoslovanskih katolikov je pozdravil kongres zagrebški nadškof dr. Bauer, križevački grškokatoliški škof dr. Njaradi pa v imenu jugoslov. grškokatolikov. Ruse, katerih je bilo prisotnih okrog 15, je v ruskem jeziku pozdravil dr. Grivec.

Prvo predavanje na kongresu je imel prof. dr. Grivec o cerkveni ustavi in edinstvi. Po predavanju se je razvila živahna debata, katere se je udeležil tudi znani ukrajinski časnikar Nikolaj Klimenco, ki je bil svoj čas dalje časa v Jugoslaviji, zdaj pa živi v Parizu. Ruski katol. župnik v Pragi Gleb Verchovskij je imel na kongresu dvoje predavanj; eno o avtoriteti patriarhov, drugo pa o delu za cerkveno zedinjenje v Rusiji in o načinu, kako bi se najlažje prišlo do edinstva z Rusijo. O Apostolstvu sv. Cirila in Metoda je poročal dr. Kmetko, škof iz Nitre, ki je dokazoval, da je Apostolstvo najuspešnejše sredstvo za zedinjenje; potrebno je, da se razširi od Slovanov še med druge narode, kar prav posebno želi sv. oče. O dosedanem delu sv. Stolice za krščanski vzhod, posebno za Rusijo, je govoril prof. M. d' Herbigy. Profesor J. Vajs je govoril o veliki važnosti slovenskega bogoslužja za cerkveno edinstvo. Razen teh je govorila še cela vrsta drugih odličnih govornikov, gorečih delavcev za zedinjenje obeh cerkva.

Na kongresu je bilo napravljeno več važnih sklepov, med katerimi je gotovo najvažnejši oni, ki določa, da se morajo na vseh katoliških in mednarodnih katoliških shodih, na evharističnih in podobnih kongresih zbrani katoličani ozirati na krščanski vzhod in da se mora na njih v ta namen organizirati vzhodni odsek.

H koncu sporočamo še, da je bil med velehradskim kongresom ob asistenci 25 škofov posvečen novoimenovani užgorodski (Podkarpatskaja Rusija) škof Gebej in sicer po veličastnem vzhodnem obredu vpricho apostolskega nuncijskega.

Glede prihodnjega kongresa se je sklenilo, da se bo vršil l. 1927. zopet na Velehradu. Poleg tega pa se je sklenilo, da naj se vrše vsako leto kurzi (tečaj) o vzhodnem cerkvenem vprašanju in sicer tudi izven Velehrada. Na željo velike večine inozemskih strokovnjakov se bo vršil prihodnje leto prvi tak mednarodni unionistični kurz v Ljubljani. Predavali bodo profesorji papeškega vzhodnega instituta in drugi strokovnjaki. V Ljubljani bi se pri tej priliki določil tudi podrobnejši program za prihodnji velehradski kongres. Drugi mednarodni unionistični tečaj pa se bo vršil l. 1928. na Poljskem.

Po svoji znamenitosti je letošnji kongres presegel vse dosedanje. Naša goreča želja pa je, da bi to delo rodilo obilo uspehov in da bi že kaj kmalu napočil trenutek, ko se bosta zopet združili stoletja razdruženi sestri.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

NOVICAR

d Tovariši vojaki iz vojske 1914—1918 — sestanek na Brezjah. Deset let je minilo, ko se je začel strašni vojni čas, ko so prvi tovariši padli v Galiciji, ko smo se v stiski zaobljubili Bogu in Mariji Pomagaj.

Kar nas je ohranilo dušno in telesno življenje, smo že lani ob katoliškem shodu sklenili, da letos na Brezjah izvršimo svojo obljubo, se javno zahvalimo Bogu in Mariji ter se zberemo v veselo družbo starih tovarišev iz težkih časov vojske.

Izvršujoč prevzeto nalogo in vsled ponovnih vprašanj iz raznih krajev, sklicujeva sestanek vseh bivših vojakov in svetovne vojne brez razlike šarže in oddelka, posebno še tovariše kurate na nedeljo, dne 31. avgusta t. l. na Brezjah.

Ob 10 bosta dve sv. maši (ena v zahvalo, druga za pade tovariše) in govor, pri kosilu in po njem prijateljski sestanek, ob 3 litanije. Prošiva vse čč. župne urade po Sloveniji, naj to tudi čimpreje na prižnici objavijo in priporočje.

Kdor ima kakšno posebno željo, naj piše na Prosvetno zvezo Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. Dobro bi bilo, da bi vsaj nekaj dni preje zvedeli, koliko udeležencev približno bo 31. avgusta na Brezjah. Fran Bonač, Jernej Haider, bivša kurata.

d Nikar na Francosko! Še vedno odhaja iz Jugoslavije truma za trumo, zlasti kmečkih slojev, iskat dela in zaslužka v Francijo, predvsem v Pariz in okolico. Ko pridejo tja, bi se razočarani radi vrnili v domovino, a se ne morejo, ker zelo redki so slučajji, da kdo zasluži kaj več, kot izda za hrano in stanovanje, dočim si obleko že več ne more kupiti ali nabrati potrebnih pribrankov za bolezen, povratek. Tako morajo reveži garati tujcem in se kešajo, da so nasedli lažnjivim agentom ali pa neodkritosrdnemu prijatelju, ki je domov brezvestno poročal o svojem ugodnem položaju. Tudi naše pariško poslanstvo ne more oskrbeti boljše in dostojnega zaslužka, čeprav prijazno in rado pomaga, kjerkoli je moč. Zatorej, delavci, najprej iščite dela doma in če ga niste dobili, šele potem mislite na tujino, toda natančno se informirajte, kje in koliko boste služili ter koliko izdali za življenje, sicer bodo vaše šole v tujini zelo drage. — Eden, ki je povedano skusil in je imel k sreči s seboj tudi denar za povratek.

d Preje in zdaj. Kdo se še ne spomni cele revolucije, ki so jo uprizorili naši poslanci v narodni skupščini, ker vlada ni hotela slišati o pomoči za tiste, ki jim je lanska povodenj prizadela tako ogromno škodo. Z najhujšim naporom so prisilili skupščino, da je sprejela tozadeven zakon, ki ga pa Pašičeva vlada dolgo ni izvršila in še danes ne vemo, če so dotičniki kaj dobili odškodnine od države. Min. dr. Kulovec pa je na en prvih sej ministrskega sveta predlagal kot prvo vsoto 40 milijonov kron za poškodovance po toči in povodnji. Vsakdo iz tega spozna, kako hudo je, če

nam vladajo ljudje, ki nas čisto nič ne poznajo in marajo, in kako drugače bi bilo, ko bi imeli svojo vlado — v Ljubljani — avtonomijo.

d Liberalcem groš, klerikalcem knof. Tako je včasih rekel dr. Tavčar, kadar je bil na klerikalce hud. To je edin nauk, ki se ga je mali dr. Žerjav naučil od svojega velikega prednika. »Slovenec« piše: Če imajo železničarji, uradniki itd. na železnici nekatere ugodnosti (seveda neglede na njih svetovno ali politično nazoranje vsi enako, kar jih je istega stanu), ne moremo nič reči, ker je prav, če država svojim slabo plačanim uslužbencem da kako ugodnost in spregleda revežem. Toda — dočim so se letos vozili Sokoli za polovično ceno (posamezni so dobili tudi brezplačne vozovnice), so Orli največkrat morali plačati celo vožnjo; dočim so se številni predavatelji čisto mlade Zveze kulturnih društev (Žerjavove) vozili predavat trem, petim, morda celo desetim poslušalcem po celi deželi čisto brezplačno, so razne velike, zaslužne delavne ljudske organizacije brez uspeha trošile koleke na prošnjah za polovično vožnjo za svoje predavatelje; dočim so se Orjunci brez listkov ali za pol cene vozili pobijati kmete in delavce, so bolni reveži morali cele listke kupovati za pot v bolnišnico. Da ne bi korupcije nevjajeni slovanski uradniki zaznali, kdo vse se vozi čisto zastonj v prvih razredih, so take vozovnice nosili v malhah domov gospodje pouzdaniki iz Belgrada ali pa so jih preko občine mesto potom železniške direkcije dostavljali svojim protežirancem. Kako dobro je biti pod Žerjavom steber države ali sol ujedinenja, lahko spričajo sami g. Luka Jelenc, zaslužni šolnik in poglavar Uju. Le-ti so namreč poslali zadnjo prošnjo za brezplačno karto II. razreda brzovlaka Ljubljana-Zagreb in nazaj zadnje ure Žerjavove komande na železniškega ministra in so jo oprli na najmočnejši razlog: da gredo v Zagreb predavat o pogubnem vplivu klerikalizma na šolstvo v Sloveniji.

d Grozna toča z viharjem v novomeškem okraju. Dne 2. avgusta ob pol 6. uri zvečer je prihrumel vihar s silno točo iz Trebelnega preko Strauberka—Sela na Srednje in Dolenje Grčevje, Herinjo vas, na Toplice, Češence itd. ter je prizadejal celi občini St. Peter pri Novem mestu milijonsko škodo. Podri je 12 kozolcev z žitom vred, poruval mnogo sadnega drevja in uničil poleg vinogradov v izmeri 170 ha tudi 140 ha ajde, nadalje preko 300 ha drugih poljskih pridelkov. Škoda se ocenjuje za sedaj približno na 5 milijonov dinarjev. Prizadete so tudi vasi Krka, Žihovo selo, Dolenja vas, Gumperk in Ratež. Ker je pobila toča tudi lansko leto ravno te kraje, je ljudstvo skrajno obupano. Vsi merodajni faktorji, posebno vlada se, nujno pozivljejo, da prispečejo ubogemu prebivalstvu na pomoč in sicer revnejšim s podporo v živilih, pre-

možnejšim pa naj se vsaj odpiše zemljarina in dohodnina.

d Dekliški dan, ki se je vršil preteklo nedeljo v Mariboru, je nad vse veličastno potekel. Nad 6000 štajerskih deklet je manifestiralo za versko misel in versko življenje mladine in v družinah. Zborovalni prostori so bili vsi premajhni. Zborovanje sta počastila s svojo navzočnostjo presvitla škofa dr. Jeglič in dr. Karlin.

d «Domovino» so nehali zastoni pošiljati.

d Radio-telefonija in telegrafija na letošnjem velesjemu. Iznajdba radio-telefonije je našla tudi na letošnjem velesjemu svoje mesto. Gradijo se že priprave, na posebnem prostoru poleg sejske restavracije se je postavil majhen paviljon, v katerem bo slišati v večernih urah najboljše koncerte evropskih velemest brezžičnim potom.

d Kaj je korupeija? V železniškem ministrstvu je že par let bil nastavljen kot uradnik z visoko plačo Savkovič, ki ni nikdar prišel v službo, pač pa je pisal članke v list »Balkan«, kateri vedno na najgršl način blati Slovence in Hrvate. Minister Sušnik ga je prvi dan postavil na hladno.

PISMO IZ AMERIKE.

Velecenjeni urednik! Sprejmite iz daljne Amerike, iz visokih gora pokritih z večnim snegom, iz gorskega mesta Leadville par vrtic in Vas prosim, da jih objavite v Vašem cenjenem listu »Domoljub«.

V Leadville, kjer sem sedaj že 17 mesecev se je v teku enega leta mnogo dogodilo. Ker nam je lani 19. marca cerkev zgorela, smo bili prisiljeni postaviti drugo. Težko je bilo. 8 mesecev smo imeli službo božjo v društveni dvorani, katero smo popolnoma priredili za cerkev in se je vse tako vršilo kot v cerkvi.

12. avgusta lani so prišli škof iz Denverja in položili vogeljni kamen novi cerkvi. Ljudstva je bilo zbranega na prostoru okrog nove cerkve, da še nikdar poprej ne toliko. Angleži, Švedi, Italijani, Dalmatinci, Bosanci, največ pa nas Slovencev. Škof so imeli ognjevit govor in spodbujali ljudi za novo cerkev.

Nabralo se je denarja v 6 mesecih 20 tisoč dolarjev. Seveda so k tej veliki svoti prispevali naši dobri rojaki širom Amerike in pa drugorodci v našem mestu.

Cerkev je bila toliko dodelana, da so jo angleški župnik Stern 23. decembra 1923 blagoslovili. Popoldne isto nedeljo ob 2. pa se je razvil veličasten spredov iz župnišča v cerkev, kjer je na okrašenem prostoru čakal novi zvon. Je precej velik zvon, ki tehta 2027 funtov. V procesiji so bili otroci, med njimi 30 belooblečenih deklic, 60 botrov in botric, ki so kumovali zvonu, ministri in 3 gospodje. Čez par dni po blagoslovitvi so ga potegnili v zvonik. Na sv. večer je ob 11. uri že vabil k polnočni maši. V Ameriki ni navade imeti ob polnoči maše, vendar so nam jo škof dovolili iz posebne naklonjenosti. O to je bilo ljudstva! Dobili smo pa tudi pri darovanju 700 dolarjev in kakih 150 duš je prejelo med mašo sv. obhajilo. Seveda altarjev še nismo takrat imeli, a smo ven-

darlo čedno napravili in cerkev okrasili s smrekami, ki so bile okrašene z zlatimi in srebrnimi nitkami.

Če bi se bila fotografija posrečila, napravljena na božični praznik, bi jo Vam poslal v spomin, pa se ni. Nato ni bilo službe božje do 13. januarja letos. Sedaj se vse vrši kakor drugod. Meseca marca smo imeli vsaki večer večernice in molili za svoje dobrotnike. Dokler nas ni zadela huda nesreča mnogo Slovencev v Ameriki ni vedelo, da sploh obstoji mesto Leadville. Oni pa, ki so znali za ta kraj, so ga pa opisali tako čudno, da se je vsakdo bal iti v Leadville. Meni so v Clevelandu pripovedovali, da je silno dolga, ostra in snežena zima, da mi bo vsaki dan tekla kri iz nosa, da ne bom mogel ostati nad 1 mesec tam, (višina je 10.200 čevljev nad morjem) da rudokopi počivajo, da so vsi delavci na štrajku, da je tam zelo malo ljudi itd. itd. Jaz pa sem sklenil iti vendarle v Leadville in se teh govoric nisem ustrašil. Le suknjico sem pripravil za slučaj mraza. Ko jo pripiha lokomotiva na leadvillski kolodvor, so me takoj obstopili 4 slovenski možje zaviti v suknje in kožuhe. Mene pa ni zeblo tisto jutro. Dober zajutrek pri Franku Zaitzu je pa še pomnožil veliko gorkoto. Čakal sem nato, kdaj mi bo začela kri vreti iz nosa pa tudi tega ni bilo. Le začetkoma mi je nekoliko nagajala sapa, pa se je kmalu umirila po višini kraja. Nobenkrat v 17 mesecih nisem bil resno bolan in sploh v treh letih, odkar sem tu, nisem bil bolan. Ne vem, kaj bo prijatelj dr. Hubad rekel o mojem zdravju. Doma sem bil že osemkrat v bolnišnici, trikrat sem bil že operiran in na Vrhu pri sv. Treh Kraljih že dvakrat smrtnobolan.

(Dalje prih.)

d Hidroelektrična centrala pri Brežicah. Ljubljanska vlada je zagrebški občini dovoljenje za zidavo hidroelektrične centrale na Savi pri Brežicah odbila.

d Vzdava vogelnega kamna pri novem Mladinskem domu na Kodeljevem se je vršila z veliko slovesnostjo v nedeljo 10. avg.

d Vzorna uprava. Novi minister za socialno politiko je našel v svojem uradu nad 100.000 spisov in prošenj, ki sploh niso bili vpisani.

d Zlato mašo je obhajal dne 21. julija v domači župniji kanonik dr. Iv. Svetina. Pridigoval mu je isti pridigar kot na novi maši, msgr. Tomo Zupan. Jubilantu še mnogo let!

d Za dekana radovljiške dekanije je imenovan č. g. Jakob Fatur, župnik v Radovljici.

d Umrli je v nedeljo dne 10. t. m. v Ljubljani urednik «Slovenca», g. Miha Moškerc, star 51 let. Pokojnik je bil velik prijatelj in sodelavec dr. Krekov ter je zlasti v težkih početkih krščanskih organizacij čudovito veliko storil v njih prosp. Po značaju je bil izredno mehek in otroško dobrosrčen, zato ni imel nikjer sovražnikov. Naj blagi Krekovec na onem svetu uživa plačilo, ki ga na tem svetu ni iskal.

d Pogreb utopljenih rudarjev v Št. Janžu. 5. avgusta se je vršil v Št. Janžu pogreb tistih rudarjev, ki jih je prehitela voda, ki je udrila v rove. Sprevod se je

pričel v Krmelju. Ob hiši žalosti je zapel moški zbor šentjakobskih in mokronoških pevcev vod vodstvom g. Antona Groma ganljive žalostinke. Tako tudi v cerkvi in na pokopališču. Pogreba so se udeležili skoro vsi rudarji šentjanskega rudnika in mnogi drugi farani. Štiri žrtve se še nahajajo v rovih. Dosedaj teh trupel še niso spravili na svetlo. — Mrtvi so: 1. Jernej Pugelj, rojen 1881 v Zalogu, pristojen v Št. Rupert, oženjen, oče enega otroka; 2. Fran Kerše, rojen 1879 v Koludermu, pristojen v Št. Janž, oženjen, oče treh otrok; 3. Martin Kanc, rojen 1897 v Rajnofu, Št. Janž, oče enega otroka; 4. Ferdinand Lukec, rojen 1898 v Trsteniku, Št. Rupert, oženjen, oče dveh otrok; 5. Edvard Ojstruh, rojen 1897 v Zajnofu, Št. Janž, samski; 6. Martin Dolešak, rojen 1899 v Šeperjeku, Škocijan, oženjen, oče enega otroka; 7. Martin Fstravilc, rojen 1895, Tržišče, samski; 8. Fran Umek, rojen 1895 v Mladatičih, samski; 9. Fran Konšček, rojen 1904 v Dol. Jesenicah, Št. Rupert, samski; 10. Martin Kos, rojen 1900 v Dol. Jesenicah, oženjen, brez otrok.

d S ciganom Viktorjem Reichertom je pobegnila 18 letna Rozalija Hvastja z Ježice. Mladi ciganski godec ji je obetal tako sijajno bodočnost in ji tako premelno lagal, da je dekle nasledilo in šlo z njim.

d Žrtve strele. Ob priliki hude nevihte se je zatekel posestnikov sin Martin Kastelec iz Stopič pri Novem mestu pod visoko, košato smreko. Komaj je prišel fant pod smreko, je udarila strela vanjo in fant je obležal na mestu mrtev. — V Hrastovici pri Št. Rupertu na Dolenjskem je udarila strela v hišo Gregorja Brinška. Ker je bila po navedbi domačih takozvana »vodena strela«, se hiša ni vnela, pač pa zadela gospodinjko, ki je obležala mrtva.

d Cerkven rop. V Vidmu so roparji ulomili v tamošnjo župno cerkev ter odnesli monštranco, dva keliha in dva ciborija v vrednosti 25.000 Din.

ALI ŽE IMATE prve tri snopiče «Domoljubove» knjižnice? Prvi snopič: «Dekle z Močevjaca», drugi: «Kaznovani ubojci», tretji pa: «Duh v Kentervilu». Prva knjižica stane sedem, drugi dve pa po šest dinarjev, poštnina pa za vsak snopič po 50 par. Naročila sprejema Prodajalna K. T. D. (H. Ničman) v Ljubljani. Naroča se najceneje po poštni nakaznici, ker je povzete zelo drago.

d Grozne poplave na južnem Kitajskem in Japonskem. Iz vzhodne Azije so prispele vesti o velikanskih nalivih. Po vsem južnem Japonskem je divjal strašen vihar (tajfun). Železniški, telefonski in telegrafski promet je popolnoma prekinjen. V Tokiu je porušenih več hiš. Iz Formoze poročajo, da se je tam utrgal velik oblak in da je poplavljen velika pokrajina. — Okrog 30.000 hiš je povodenj porušila. Nič manjša poplava ni bila na Kitajskem, kjer je vsled povodnji prizadetih okoli 3.500 vasi in je okrog 1 milijona prebivalcev ostalo brez strehe. V okraju Kalgan je zgubilo življenje okoli 3000 ljudi. Med njimi je bilo tudi mnogo Rusov, ki so imeli tam svojo naselbino, katero je povodenj popolnoma razdejala. Voda je hujša od ognja!

MED BRATI IN SESTRAMI.

Evharistični shod v Dobrli vasi. Podoben evharistični shod, kakor se vrše v zadnjem času po dekanijah Ljubljanske škofije, se bo vršil v nedejo dne 17. t. m. v Dobrli vasi na Koroškem. Shoda se bodo udeležile vse župnije spodnje Koroške. Za shod se vrše velike priprave.

Ne sme se pozabiti! V sredi avgusta se bodo začela med Jugoslavijo in Avstrijo trgovska pogajanja, katerih izid bo velike važnosti zlasti za Slovenijo. Greh bi bil, ako bi se ob tej priliki pozabilo na koristi in potrebe naših bratov onkraj Karavank.

»Goriška Straža«, glasilo naših goriških bratov, je bila v zadnjem času dvakrat zaplenjena, ker se je preveč odločno postavila za pravice naših ljudi. Kljub temu pa bo pravica zmagala. Tudi tržaški »Mali list« je bil že dvakrat zaplenjen.

Stolni kanonik v Gorici je postal biljski dekan g. Ludovik Kumar.

Slovensko krščansko socialno društvo Julijske Benečije bo v dneh od 12. do 15. t. m. zborovalo na Tolminkem. Kulturne naloge, katere čakajo slovensko katol. dijakstvo po dovršenih študijah, so velike. Vse naše nade slone na njih.

Novi slovenski učitelji. 39 učiteljskih kandidatov tolminskega učiteljskega je pred izpraševalno komisijo v Vidmu polagalo zrelostni izpit. Izpit je položilo z uspehom 20 kandidatov, 13 bo izprašanih naknadno, 7 ih je pa padlo.

VOJAŠKE ZADEVE:

Vprašanje: Ali ima moj najstarejši sin, ki služi pri vojakih, pravico do skrajšanega roka. Drugi sin je bil letos potrjen, tretji pa je star devet let. Oče je star 51 let in vsled bolezni za delo nesposoben. K. P. P.

Odgovor: V vašem slučaju najstarejši sin nima pravice do skrajšanega roka. Skrajšan rok bo služil šele tretji sin. Če je pa oče služil polni rok, pa ima drugi sin pravico do skrajšanega roka.

Vprašanje: Na dopust je prišel vojak, ki je pri vojakih dobil malarijo. Doma se zdravi na svoje stroške. Ali ima pravico do povrnitve stroškov. — I. G. S.

Odgovor: Če je vojak na »bolovanju« (bolezenskem dopustu), bo dobil nekaj stroškov povrnjenih (menda okrog 15 Din dnevno). To bo dobil, ko se vrne nazaj, pri svoji komandi.

Posledice bega iz vojaške službe. Kdor se odtegne naboru ali pobegne iz kadra, bo moral služiti tri leta, če ga zasačijo do njegovega 40. leta starosti. Razen tega pa se pobira še poseben davek od njegovega premoženja.

Poročni prstani

14 kar. zlato
6 kar. zlato
amerik. dublé

vedno v zalogi

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova 1
Šelenburgova 7

POLITIČNI ZAPISKI

p Nedeljske občinske volitve so zopet prinesle SLS sijajno večino. Vršila se je volitev v nekaj nad 200 občinah (skoro vse na Štajerskem), od katerih jih je nad 150 padlo deloma z vsemi odborniki, deloma z večino v roke SLS.

d **Popravite!** V zadnji številki je tiskarski škrt zagrešil v statistični tabeli o volivnem izidu več težjih napak. Takoj v naslovu je velika pogreška. Priobčena tabela ne navaja volivne statistike za Ljubljansko okolico, marveč za občine kamniškega okraja. Dalje ni bilo v Dobu (tekoč. št. 6.) nikakršne vezave list, pač pa sta se vezali 2. in 3. lista v Domžalah (tek. št. 7). Pod tek. št. 12. bi se moral glasiti pravilni naslov občine Hruševka ne pa Huševka. P. t. čitatelji naj blagovolijo navedene napake sami popraviti.

d **Sporočite!** Vse svoje zaupnike prosimo, da nam čimprej pošljejo ime in naslov novoizvoljenega župana. Kjer tega še niste storili, storite nemudoma! — Tajništvo SLS.

d **Poročilo o delovanju Okrajne kmetске zveze v Novem mestu za poslovno dobo 1923/24.** O. K. Z. v Novem mestu sestoji iz kraj. K. Z. v Prečni, Mirni peči, Toplicah, Podgradu, St. Petru, Stopičah in Brusnicah. Imela je v zadnjem poslovnem letu 6 odborovih sej, ki so bile obiskane zelo dobro. Na teh sejah se je razpravljalo o vseh za našega kmeta koristnih zadevah. O. K. Z. je priredila v zimskem času 5 političnih tečajev po farah, na katerih so bila predavanja gospodarsko-političnega značaja. — Dalje se je O. K. Z. zanimala za volitve v zemeljske komisije, protestirala zoper previjoko odmerjeno tržnino na sejmišču in rgu v Novem mestu in storila korake, da se zgradi v Novem mestu in na sejmišču stranišča. V splošnem je bil uspeh zadovoljiv, le glede javnih stranišč je ohranila novomeška občina gluha ušesa. — O. K. Z. je budila v svojih članih politično zavest, prirejala sestanke in shode in skrbela, da krajevne K. Z. vršijo svojo nalogo. — Nalogoval ji je g. Franc Bruic, pos. v Hrušici pri Stopičah, ki je bil na občnem zboru dne 4. t. m. ponovno izvoljen. Zborovalci so poslali z občnega zbora poslanca svojega okraja, sedaj ministru za kmetijstvo, brezjavno čestitko.

p **Novi veliki župan ljubljanski** in za celo Slovenijo je Teodor Šporn, bivši veliki župan. Mož je vesten in nepristranski uradnik. V Mariboru ga nadomestuje dr. Vodopivec, okrajni glavar.

p **Radić se je vrnil v Zagreb**, kjer je bil navdušeno sprejet.

p **Radić o novi vladi.** Ruskim listom je pred odhodom iz Rusije Radić izjavil, da je sedanja vlada prvi poskus v Jugoslaviji pomiriti narode. Nova vlada se ima boriti proti korupciji, dati pomoč invalidom in urediti kredite siromašnim kmetom. Glavna točka vlade pa so svobodne volitve, katere naj prinesejo spremembo ustave. Če bo vlada zahtevala, bodo Hruševci (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

NAZNANILA

n **Orlovski prireditelji in fantovski tabor v St. Petru pri Novem mestu.** Novomeško orlovsko okrožje bo imelo v St. Petru pri Novem mestu svojo letno javno prireditev v nedeljo 24. t. m. Spored: Dopoldne ob pol 10. sprejema Orlov in gostov, obhod po vasi; ob 10. sv. maša na prostem po sv. maši zborovanje fantov in Orlov. Pop. ob 2. slovesne litanije v cerkvi, ob pol 3. javna telovadba z zanimivim sporedom. Po telovadbi prosta zabava, srečolov, šaljiva pošta.

Pri priditvi sodelujejo godba obrtnega društva iz Novega mesta in pevski zbori kat. prosv. društva Novomesto Šmibel in St. Peter.

V slušaju slabega vremena bo sv. maša v cerkvi, zborovanje in ostalo v dvorani Doma.

Vsi okoliščani, predvsem fantje, vabljeni k obilni udeležbi. Za dobro postrežbo bo tudi preakrbljeno.

n **Fantovski tabor se vrši v nedeljo dne 24. avgusta t. l. pri Sv. Jakobu ob Savi.** Ob 9. uri sv. maša. Po sv. maši tabor: 1. Bolezen naša doba. 2. Boj materijalizmu. 3. Boj pljančevanju — varčevanju. 4. Delo v organizaciji. 5. Orlovstvo. Govore priznani govorniki. Fantje in moške pridite!

n **Trebanjsko orlovsko okrožje** priredi dne 24. avgusta t. l. v Višnji gori orlovski tabor. Ob pol 7. sprejem gostov. Ob 10. sv. maša na prostem; nato tabor. Popoldne javna telovadba. Tabor se vrši ob vsakem vremenu. Izkaznice za polovično vožnjo in v vseh progah železnice so dobo pri Ori. odesku v Višnji gori. Prijatelji orlovstva pridite!

n **Orlovski odeski v Semiču**, priredi dne 31. avgusta 1924 popoldne ob 3. javno telovadbo s katero je združeno praznovanje 5 letnico odeska. Vabljeni vsi odeski. Natančen spored objavimo.

n **Telovadni odeski v Goričah** pri Kranju priredi v nedeljo 17. avg. 1924 popoldne telovadni nastop združen s bogatim srečolovom itd. Ker je prireditev važna za umevanje lepih orlovskih načel v našem oddaljenem, a tako lepem planinskem kraju, zato so vabljeni vsi okoliški odeski in krožki, ter vsi prijatelji Orlovstva. — Bog živi!

n **Graški odeski** vprizori dne 17. avgusta ob pol 8. zvečer v društvenem domu na Ježici zgod.

vatje stopili v vlado ter zasedli poljedelsko ministristvo in ministristvo za agrarno reformo. Vlada namerava priznati Rusijo.

p **Še grozijo.** »Orjuna«, glasilo novih slovenskih rokovnjačev, prelija kri in grozi smrt, kdor bo poskusil v Sloveniji z avtonomijo. Prejšnji pravosodni minister Grisogono pa je imel prejšnji teden shod, na katerem je rekel, da ta vlada mora pasti, če ne zlepa pa zgrda. Tak človek je bil pravosodni minister!

p **Krivicе so popravljajo.** Veliki župan ljubljanski, dr. Vilko Baltič, ki je po ukazih Iskarjota dr. Žerjava s policijo in zendarmerijo štetil orjunske razbojnikle, da so brez kazni napadali, topli, mučili in ubijali nedolžne ljudi, je bil odstavljen in vpokojen. Zakaj mož, ki je poklican, da skrbi za javno varnost in kaznuje razbojnikle, pa dela baš nasprotno, ne more biti državni uradnik. Ista pravična usoda je zadela mariborskega velikega župana Pirkmaierja.

igro v 5. dejanjih »Zlatarjevo zlatoc. Vse ljubitelje poštene zabave vabimo, da prireditev posejijo.

n **Rob. Naše** izobraževalno društvo je prolozilo igro »Domec na nedeljo, dne 24. avgusta radi evharističnega shoda v Ribnici.

n **Preddvor pri Kranju.** Ljudski oder iz Ljubljane uprizori na praznik Vseb. Mar. v petek dne 15. avgusta t. l. v društvenem domu v Preddvoru velezanimivo in humorja polno veseloligo v treh dejanjih »Težke ribec, Začetek ob 8. popoldne. Vsi prijatelji naših odrov in lepe zabave iskreno vabljeni.

n **Petje pri »Marijauskem kongresu v Ljubljani.** Pevska zveza bo skušala organizirati skupno petje o priliki »Marijanskega kongresa 8. septembra in sicer pri posvetitvi, med procesijo in po njej. Pell bi le lahke, splošno znane Marijine pesmi. Prosimo vse pevke in pevce, ki se bodo udeležili kongresa in bi hoteli pri skupnem petju sodelovati, da nam javijo takoj po dopisnici svoj natančni naslov in glas, ki ga pojo, na naslov: prof. M. Bajuk, Ljubljana, Cesta na Rožnik 29. Prijave bomo upoštevali le do 20. avg. Seznam pesni bomo sporočili pozneje.

Pevska prireditelji v Cerkljah na Dolnjem, ki je bila proložena na 24. avg., se bo vršila omenjenega dne ob vsakem vremenu. Nastopili bodo akoro vsi zbori leskoviške dekanije posamič in v skupnem zboru. To bo prireditev, kakršne naša Dolnjaška še nikdar ni doživela. Slavnost se začne s sv. mašo, ki bo ob 10. Pri njej bo pelo najmanj 200 pevcev. Po sv. maši bo v Domu redni občni zbor Pevske zveze. Vabimo posebno še občnemu zboru vse, ki ljubite lepo pesem, da spoznate našo delo in vidite naše račune. Vabimo k občnemu zboru še posebno vse one, ki ste pooblaščenji delovati v smislu naših pravil. Naša ideja mora prežeti ves slovenski narod in ublažiti vse, kar je še robatega in ogreti vsa srca, ki so za lepoto mrzla. Po občnem zboru voda ob 3. slov. litanije, pela bo deloma vsa cerkev, deloma vsi peveci v enem zboru. Po litanijah bo pa velik koncert v Domu. Tu bodo pokazali okoliški zbori sad svojega plemenitega truda in uspehe svojega lihega, vtrajnega dela. Farani, pridite pogledat, kako delujejo Vaši peveci in Vaše pevke! Peveci, prideljite seboj vse prijatelje naše lepe umetnosti. Ta dan naj bo naš praznik! V nedeljo 24. avgusta vsi v Cerkljah, da pokažete pevskim zborom ljubezen — podprete z navzočnostjo njihovo delo!

n **Mlekarsko društvo naznanja** svojim članom in vsem pridelovalcem mleka v ljubljanski okolici, da je v svoji seji dne 3. t. m. sklenilo znižati ceno za 1 l mleka od 18 na 15 kron postavljeno v Ljubljano na dom. Vsi prizadeti se prosijo, da to ceno priznajo in se je drže do ponovne spremembe, ki bo po tržnih in gospodarskih prilikah pravočasno objavljena. Obnem mlekarsko društvo pridelovalce in donatnike mleka v Ljubljano opozarja, da naj bodo vestni glede kakovosti mleka. Z ozirom na priložbo mestnega prebivalstva mlekarsko društvo upravičeno sumi, da nekatero brezvestne mlekaričice prodajajo slabo bodisi z vodo mešano ali posneto mleko za sveže in pristno, zaradi česar trpi v splošnem ugled mlekarič. Zato je mlekarsko društvo sklenilo naprositi ljubljanski mestni magistrat, da vpelje s sodelovanjem mlekarskega društva kontrolo pri uvozu mleka in bo zahtevalo, da se ponarejalci mleka temeljito kaznujejo. Naloga mlekarskega društva je, da pazi na to, da se dobro, snažno in pristno mleko dobavlja, ki pa mora biti zato tudi primerno pošteno plačano.

n **Na Planinski Gori** letos ne bo običajnega shoda Veliki Šmaran. Vršijo se v tem času vojaške strelne vaje in je dohod prepovedan. Prihodnji shod bo po navadi v nedeljo po Malem Šmaranu. Pri zadnjem romanju je bila pot prosta za vse romarje, tako bo tudi sedaj.

n **Romarski shodi pri Mat. Božji na Dobrovi** pri Ljubljani se, kakor vsako leto, tudi letos vrše vse nedelje in praznike od 15. avg. do Martijinega imena, t. j. 14. sept. Spovedovanje se prične ob sobotah in dneih pred prazniki popoldne ob 4. V nedeljo pa so slovesne sv. maše s pridigo in darovanjem ob 6 in 9, ter še več tihih sv. maš. Ker je obisk dobrovske cerkve v tem času združen s popolnim odpustom in ker bodo letos peli tudi novi zvonovi, bodo gotovo vsi prijatelji te

velesejme, ki so dosegli v posameznih krajih skoro ameriški obseg. V svetovnem časopisju so kar vrste vabila na posamezne trge in Praga, Leipzig, Dunaj in Varšava preplavljajo svet z reklamo za svoje trge. Pri tej priliki moramo z zadovoljstvom ugotoviti, da je letos ljubljanski velesejem naravnost sijajno propagiran. Ne samo po mestih in trgih, v vsaki večji vasi se ti blišči s cerkvenega zidu ali pa z županskega poslopja ličen plakat letošnjega velesejma nasproti ter te vabi in kliče v dnevih od 15. do 25. avgusta v belo Ljubljano. Tu boš na velesejmu našel vse, kar potrebuješ in mnogo, za kar si dosedaj mislil, da moraš naročiti iz tujine, češ, da se ne izdeluje doma ali pa, da so domači izdelki manj vredni, oziroma dražji. Ogled velesejma te bo prepričal, da temu ni tako, in zadovoljen z dobavnimi kupčijami, ki si jih sklenil na velesejmu, boš veselo odhajal domov s trdnim sklepom, da boš naročal blago pri trdkah, ki so izložile na velesejmu in katerih prvovrstne izdelke si si od blizu ogledal in izbral.

Da je tudi v zadnjem kotičku naše lepe dežele ljudstvo opozorjeno na velesejem, je velika zasluga naše duhovščine, ki kot pionirji prosvete med narodom delujejo tudi za poglobitev kmetovalske kulture in v ljudstvu vkoreninjajo idejo velesejmov.

Tudi naša zavedna županstva ne zastajajo in po najboljših močeh spešijo gospodarski napredek svoje občine s tem, da spodbujajo svoje občane na obisk letošnje velesejmske prireditve, s katero bo združena poleg lovske in planinske tudi razstava konj.

Naše ljudstvo je radi svoje naravne razumnosti dovzetno za vsak napredek, vendar pa mu je predvsem nuditi priliko, da ta napredek na lastne oči vidi in se pusti prepričati o koristnosti te in druge stvari. Vidi enkrat, dvakrat praktično iznajdbo in polagoma prihaja do prepričanja, da bi uporaba te ali druge stvari mogla tudi njemu koristiti. Tako se pokaže praktična stran važnosti velesejmov in našemu kmetovalcu in obrtniku je potrebno, da se okrcisti z vsemi modernimi pridobitvami in da iz primitivnega gospodarstva preide k umnemu, v katerem se uporabljajo koristne iznajdbe nove dobe. Z ogledom velesejma se torej na praktičen način širi v ljudstvu splošna izobrazba.

Novost letošnjega velesejma bo planinsko-lovska razstava in v posebnih Doeckerjevih zgradbah higijenska razstava. Na nedeljo 24. t. m. pa se bo priredila konjska razstava.

Vsak bo prišel na velesejmu na svoj račun, zato ga naj tudi vsak poseti. Permanentna legitimacija, ki daje pravico na polovično vožnjo z osebnimi in brzovlaki stane 50 Din in se dobiva pri vseh denarnih zavodih, pri Ljubljanskem Tourist-Officu in pri uradu Ljubljanskega velesejma. Vstopnice za enkratni obisk po 10 Din pa se bodo prodajale pri blagajnah ob vhodih na sejmišče. Velesejem se zaključuje dne 25. t. m.

Gospodarska obvestila.

CENE.

g Trg z žitom. Iz ameriških trgov poročajo, da cene pšenici stalno padajo. Izgleda, da je zlomljen načrt svetovne špekulacije, ki se je hotela okoristiti s slabšimi žetvenimi poročili. To je imelo za posledico, da so v zadnjem tednu tudi v Banatu cene žitu stalno popuščale, posebno glede pšenične moke. Povpraševanje po tej je popolnoma prenehalo, ker pričakuje konzum nižjih cen. Iz Vrščaporočajo, da se je tam pšenica ponujala že po Din 350, sklepi so se pa izvršili šele okrog Din 320. Koruza se pa tam baje trguje že po Din 260. Na borzi se pa cena koruzi ni spremenila. Na trg je pričel prihajati novi oves ter se vsled tega zamore pričakovati, da cene temu blagu ne bodo rastle. V Banatu je splošno opažati, da so tudi cene drugim živilom oslabele, ker je veliko ponudb malo povpraševanja. Nekaj vpliva na naše žitne cene bo morda imelo tudi dejstvo, da je na Ogrskem oprostitev mlevskega prometa imela za posledico znižanje žitnih cen približno za 10 odstotkov. Mlini namreč sedaj niso več navezani samo na domače producente in morajo uvažati tudi iz inozemstva.

g Novosadska blagovna borza. Pšenica nova Din 360—370, koruza Din 265 do 270, rž Din 320, ječmen Din 310—320, oves Din 290—300, moka na bazi nulerce Din 565—572 lv prostem prometu celo Din 540—550, otrobi Din 200—210.

g Trg z jajci. Povpraševanje v uvoznih deželah je zopet boljše in hladno vreme dopušča večje dovoze. Cene na zunanjih trgih mestoma čvrstješe, kar pričanja vplivati tudi pri nas. V Sloveniji se gibljejo cene okrog Din 1.60, v Srbiji Din 1.20 do 1.25 in v Bački Din 1.30—1.35. Naše blago se v prejšnjih količinah pojavlja tudi na dunajskem trgu, kjer so dovozi zopet zadostni.

g Trg z mastjo in slanino v Ameriki. Neprestana dražitev ameriške masti in slanine vpliva tudi na naše cene. Vzrok podraženju masti v Ameriki je rapidno padanje produkcije praščev, ki je letošnja pomlad znašala že 21 odstotkov ali petino manj od lanskega leta. Celotna produkcija za pomladanski zakol 1924 v Združenih državah je znašala 32 milijonov praščev napram 40 milijonom 1923. l. in 38 milijonom 1922. l. Izgled na letošnje jesensko produkcijo kaže okrog 15 milijonov praščev napram 18 milijonom 1923. l. in 19 milijonom 1922. l. Izgled na neugodno žetev v Ameriki potrjuje, da prihodnje dobave ameriške masti in slanine ne bodo ravno najboljše in da imamo pričakovati vedno višje cene.

g Domači trg z mastjo in suhomesnimi izdelki. Pod vplivom vesti iz Amerike so cene za to blago na naših trgih minoli teden zopet znatno poskočile. V Belgradu so notirale: domača mast 32 do 34 Din, slanina Din 30 do 32, suho meso 30 do 32, gnat prekajena 50 do 60, salami 95 do 100 Din za kg na debelo. V Zagrebu: tvorniška mast v sodih 33 do 34, čista domača mast v sodih 34.5, sveža slanina 34, slanina debela posušena 40,

papricirana 37, cesarsko meso 35, kranjske klobase 25, mortadela 36, safalade in pariske klobasice 35 Din za kg na debelo.

g Najnižje cene za sladkorno peso. Na predlog kmetijskega ministrstva se je v prometnem ministrtvu vršila konferenca zastopnikov sladkornih tvornic ter producentov sladkorne pese. Razpravljalo se je o najnižji ceni za sladkorno peso in o prevažanju pese do tvornic. Kot najnižja cena za peso se je določila 30 Din za 100 kg. Prometno ministrtvo bo dnevno dalo na razpolago 800 vagonov za prevoz. Obeta se, da bo letošnji pridelek znašal okrog 90.000 vagonov sladkorne pese.

g Zagrebška vinska borza 6. avgusta. Vsako prvo sredo v mesecu se vrši vinska borza. Na tem borznem dnevu ni bilo povpraševanja. Za blago so bile zabeležene nastopne cene: vino dalmatinsko črno 11—12 odstot., postavljeno Sušak 500 hl 31 dni po maliganu Din 3.40; belo 11 odstot., postavljeno Sušak 200 hl 50 Din po maliganu Din 5.50. Slovenska vina so notirala: Ljutomerčan bell mešani 8 odstot. iz l. 1922, postavljen Središče ali Ormož, 6 Din; isto iz l. 1923 10 odstot. 12 Din; belo sortirano 12 odstot. iz l. 1921 istotam 15 Din.

g Vinske cene v Dalmaciji. Iz nekaterih krajev Dalmacije prihajajo vesti, da z ozirom na predstoječo trgatav popuščajo v zadnjem času cene tamošnjih vin. Mestoma se dobi 10 odstot. precej dobra in zdrava vina že po 50 Din za hl. Splošno so pa dobra vina v cenah precej čvrsta. Spričo izgledov slabe vinske letine so cene ponekod tekom enega meseca poskočile za 20 do 30 odstotkov. Slaba vina se dobe za vsako ceno, toda zdrava, dobra vina stanejo od 5 do 6 Din. Belo vino je v Dalmaciji v glavnem že razprodano.

g Trg z usujem in kožami. V širovih kožah vlada dalje slaba tendenca. Promet je neznaten. V Zagrebu so se dosegle nastopne cene: telečje kože Din 26.5, jagnječje Din 30—32, jarčje 45—46, volovske 16—18, bosanske razne 13—14 Din za kg. Po izdelanih kožah je povpraševanje zelo slabo. Radi padca cen surovim kožam, so padle tudi cene izdelanim.

g Trg z lesom. Tržne cene lesa za Italijo za 1 kubični meter franko vagon Postojna ali Podbrdo: Jelove deske 12 mm I. II. III. Din 230—235; jelove deske 12 mm I. II. Din 240 do 250; jelove deske 18—16 mm I. II. III. 195 do 205 Din; je-

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠICEVI cesti poleg hotela «UNION». — Hranilne vloge se obrestujejo

najboljše

z ozirom na višino zneska in odgovorni čas Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker posедуje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbe delniške družbe hotela «Union» v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah, 5881

love deske 18—60 mm I. II. Din 220—230, jelove deske 18—60 mm III. Din 178 do 185; morali monte Din 215—220; tesani les monte Din 115—125; kortirani tesani les Din 125—135; bukovi plohi neparjeni I. II. III. Din 190—210; testoni monte Din 185—195; bukovi plohi parjeni I. Din 380 do 400; bukovo oglje za 100 kg Din 31 do 35; bukova drva cepanice 210 odstot. okroglic Din 8.50—9.50.

ZIVINA.

g Živinski sejem v Ljubljani 6. avgusta. Ta semenj je bil dobro obiskan, cene so pa ostale enake, kakor na zadnjem sejmu. Živina se je prav lahko kupila in proti koncu sejma celo po spodaj navedenimi cenami, a to samo v posameznih slučajih. Vidi se, da je blaga zadosti in se pričakuje, da bo cena padla. Cena telet in prašičev se isto tako ni spremenila in izgleda, da je dosegla svoj višek.

Za kg žive teže postavljeni v Ljubljano so se prodali: voli debeli po 13 do 14 Din, volji rejeni 12.50 do 13 Din, vprežni voli 12.75 do 13.75 Din, biki rejeni težki 12.50 do 13.50, biki lažji 12 do 13, krave rejene 10.50 do 11.50 Din, krave klobasarice 7.50 do 8.50, teleta živa težja debela 18 do 18.50 Din, teleta lažja 16 do 17 Din, prašiči domači debeli 18 do 18.50 Din, prašiči peršutarji 16 do 17 Din, prašiči zaklani 25 do 26 Din, prašiči za pleme komad po starosti in kakovosti po 200 do 400 Din.

g Svinjski sejem v Mariboru. Na zadnjem svinjskem sejmu v Mariboru je bilo prignanih 269 prašičev in 8 koz. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči po komadu: 5 do 6 tednov stari 150 do 200 Din, 7 do 9 tednov stari 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 400 do 700 Din, 5 do 7 mesecev stari 750 do 900 Din, 8 do 10 mesecev stari 1000 do 1150 Din, mladi prašiči za 1 kg žive teže 13.75 do 16.25 Din, mladi prašiči zaklani za 1 kg 20 do 23.75 Din; koze komad po 150 do 225 Din.

g Slinovka v mariborski mestni klavnici in prepoved sejmov. Ker obstoja nevarnost razširjenja slinovke in parkljeve v mariborskem okraju, so živalski in svinjski sejmi za mesto Maribor do nadaljnjega prepovedani.

g Razstava konj na ljubljanskem velesejmu, ki se vrši v nedeljo 24. avgusta, vzbuja upravičeno zanimanje v najširših krogih ne le med razstavljalci konj in med konjerejih sploh, ampak tudi med obiskovalci velesejma. Saj bo pa tudi ta razstava prva te vrste v Ljubljani. Od vseh strani se priglašajo konjereji, da tekmujejo s svojimi živalmi za premije. Poleg številnih plemenskih in drugih konj za ježo in za uprego je priglašenih tudi nad 80 žrebcev težkih in lahkih pasem. Razstava se bo vršila na obsežnem prostoru Sokolskega telovadišča tik velesejma in so potrebna preddela za prireditvev prostora v polnem teku. Vsa podrobna pojasnila daje Kmetijski odsek velesejma v Ljubljani.

LETINA.

g Izid žetve. Bolgarska vlada je z ozirom na slab izid žetve in na naraščajočo draginjo sklenila izvoz pšenice. Ta zabrana stopi 15. t. m. v veljavo. — Izgledi

Skrb za zdravje.

Za zelo dobro sredstvo zoper revmatizem sem zvedela na Štajerskem. Neki fant ni mogel gibati ne z rokami ne z nogami. Najraznovrstnejša sredstva je poskušal, pa vse ni nič pomagalo. Nekdo mu je svetoval, naj poskusi še z brezovim listjem. Domači so mu pripravili veliko svežega brezovega listja, legel je na posteljo in so ga obložili kar na debelo z brezovim listjem, potem so zavili skupaj rjuho in so vse skupaj pokrili z debelo odejo. To se je kuhalo na njem par ur. Ves je bil premočen tako se je potil. Zdaj so mu vzeli ovoj iz brezovega listja stran, sam se je moral pa še v postelji počasi hladiti tudi še nekaj ur. Takoj nato pa so bolečine prenehale in je začel gibati z rokami in nogami, zdaj že lahko hodi in dela. Poskusi še ti s tem sredstvom, le varuj se, da se potem ne prehladiš!

Za bolečine v želodcu. Namoči gomilic na belem vinu in jemlji po dve žlici predpoldne, naveži tudi na želodec žakliček z gomilicami. Ako se ti zdi, da boli želodec od glist, stolci pelina in jemlji ščepec prahu ali par kapelj pelinovega soka na žlici vode. Ako boli želodec po jedi, naveži nanj krpo, namočeno v žganje ali tako namočen

žetve v Setoniji so povprečno dobri. Tudi krompir in druge rastline obetajo dobro. Slaba bo le sadna letina.

g Bosanske češplje in drugo sadje. Vesti o izgledih letine češpelj v Bosni so nepovoljne, ker plodovi precej močno odpadajo. Predvidno se za žganjekuho ne bo letos skoro nič uporabilo, za pekmez pa malo; sad bo debel in se ga bo osušilo. Z ozirom na to se računa, da bo letošnji bosanski pridelek suhih češpelj znašal največ 400 vagonov. Z novim blagom se dosedaj še ne trguje, lastniki starih zalog so pa rezervirani. — Jabotka in hruške obetajo mnogo bolje nego češplje; podobno se pa pričakuje obilen pridelek orehov.

RAZNO.

g IV. Ljubljanski velesejem se otvoril dne 15. t. m. pod protektoratom Nj. Vel. kralja Aleksandra. Da bo letošnji velesejem združil večino naših podjetij in predstavljaj našo celo industrijo, obrt in trgovino, se vidi iz dejstva, da je sejmišče v obsegu 40.000 m² že skoro premajhno. Vseh razstavljalcev je dosedaj okrog 600, med temi 120 trgovcev in 147 inozemcev. Drugo je domača obrt in industrija. Inozemstvo kaže tole sliko: Avstrija 29, Nemčija 10, Amerika (U. S. A.) 6, Anglija 4, Švica 1 in Italija 19. Naše domače gospodarske razstavljalce 24, Francija 37, Belgija 7, darstvo bo pokazalo velikanski napredek od lanskega leta. Predmeti, ki smo jih še lani uvažali, bodo letos razstavljeni že kot izdelki naših domačih podjetij, ki ne bodo niti v ceni niti v kakovosti zaostajala za tujimi izdelki.

kruh. Na zatečen želodec naveži krpo, namočeno v gorkem olju, na katerem je prevrela pest kumine. Stari ljudje so nakapali loja na pivnik in navežali ali pa so naredili »flašter« iz rmenjaka in malo nastrganega mila. Ako vre v želodcu in sili gori, stolci kardamone (se dobi v drogeriji) in janeža, prevrejš žličko tega na ¼ rdečega vina in jemlji večkrat po žlici.

Ako se vzdiguje po vsaki jedi, in čutiš hude bolečine, uživaj samo po žlici mleka in pojdij k zdravniku, ker je lahko kaka rana v želodcu. Za vse, kar ni kaj prav v želodcu, je post jako dobro zdravilo, nevarno pa je uživanje močnih domačih zdravil kakor štrkovčeve in svinjske repe, korenine in podobnega, kar jemljejo radi na kmetih, da bi vrgli iz želodca. Ranjen želodec se vredi pri bruhanju lahko tako hudo, da umrješ. Varuj se vsake stare in pogrete mesne jedi. Gostilničarji imajo ponekod po teden stare goljaze in so tako brezvestni, da prodajajo ta strup za drag denar. Po cela leta bolehajo ljudje, ki so dobili tako hrano vase, lahko pa tudi umrjejo v kratkem od tega. Bolje kos suhega kruha kakor tak goljash. Moj oče so dobili star goljash in po njem tak krč, da jih je kar metalo kvišku, moja mati so vžili pri znancih v Kaniži malo pogretega goljaza in bi bili tudi kmalu umrli. Neka gospa je imela 25 let hude želodčne krče, nakar pa je bruhnala iz sebe veliko krvi in kosce mesa, ki so bili prirastli v želodcu. Živela je potem še 10 let v boljšem zdravju. Letos se je zastrupil v Ljubljani mlad fant z neko klobaso. Kdor kaj je v mestu, naj bo previden, naj poduha in pokusi, pogleda — če ima le kolčekaj čuden duh, slast, ali če je videti črno in žvarasto, klobasa zelenkasta in razmazana — pusti za božjo voljo! Meso je drago in se pokvari hitro, kdor prodaja, se pa boji izgube. Sam ne bi vžil takega mesa ali kaj drugega škodljivega, da škoduje drugim, mu ni mar. So sicer zelo stroge postave za prodajo pokvarjenih živil, pa naš človek ne toži rad in ne izgublja rad časa po sodnijah, kar je res zamudno. Zato se pa mora vsak sam varovati. Koliko griž poleti so dobi vsled slabega mesa, pa se še nikdo ne spomni na to, vse dolži sadje in kumare. Ne kupuj in ne kuhaj nikdar mesa, ki ima že duh, ki je mehko in opolzko, krvavoderče. Ako se razlije mozek, ko presekaš kost, ako je loz umazano rmen, sumiš lahko, da je bila živina bolna. Pa če ni bila naravnost bolna, ni za vsakega meso od ži-

LAHKO NAGNENJE K PREHLAJENJU? Prevelika občutljivost? Bolečine olajšajo in telo naredi odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim ELZA-fluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kozmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštno 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10 odstotkov doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzafluid št. 16, Hrvatska.

vine, ki je naredila v vročini dolgo pot, ki je trpela žejo ali smrtni strah, ki je bila tepera ali natlačena v vagonu.

Marsikdo jemlje po jedi malo sode bicarbonate in si potolaži tako bolečine. Soda je kakor vsako zdravilo dobra le za včasih, za krče v želodcu in napenjanju. Soda je močna sol in ako jo jemlješ vsak dan ti bo izjedla želodčno kožo, da bo taka kakor lužnik, ko ga izje pepel. Človek, ki uživa redno sol, prenaša vedno težje hrano, trpi hude bolečine in umrje vstred preluknjane želodca.

STRŽBA BOLNIKOV.

Zelo važna za bolnika je telesna snaga. Ako se kožno luknjice z umazanostjo zamaše, ne more koža izhlapevati in ne se potiti. Zato je treba, ako bolnika ne smeš kopati, da ga pod odejo obrišeš z v topli vodi namočeno brisačo in takoj s suho obrišeš. Obrab in roke pa naj si bolnik vsak dan umije, ali pa ga umije strežnica. Tudi lase mu moraš vsak dan urediti in počesati. Istotako naj si tudi umije zobe vsak dan, če je tako slab, da ne more, naj mu strežnica obriše zobe z mokro krpicco. Pri boleznih z vročico je izumivanje ust prav posebno blagodejno, ker osveži usta in tako tudi pospešuje tek. Zelo važno je tudi pogosto menjavanje telesnega perila, kar se pa mora delati zelo previdno, da se bolnik ne prehladi. Ako se bolnik poti, se sme srajca premeniti šele, ko je potenje prenehalo in ga je strežnica pod odejo obrisala s pogreto brisačo. Srajco najlažje bolniku slečeš, ako mu jo pod odejo podvihneš od pazduhe, potem pa anameš čez glavo. Pripravljeno pa imej že gorko srajco, ki jo natakneš najprej čez glavo in roke, potem pa pod odejo potegneš navzdol in poravnáš, da gube bolnika ne tišče.

Ako na ta način skrbíš za telesno snago bolnika, preprečiš rane na hrbtu in križu, ki se tako lahko naredi pri dolgotrajnih boleznih. To ni le zato neprijetno, ker bolnika boli, ampak tudi zato, ker je tudi nevarno. Temu odpomoreš tudi, ako bolniku pogosto napneš spodnjo rjuho in zpravnaš srajco, da ne delata gub, ker na takem obtiščanem mestu se najraje naredi rana. Tudi pomaga, ako bolniku pogosto menjaš lego. Pri dolgotrajnih boleznih je treba bolniku podkladati zračne blazine iz kavčuka, ki jih moreš kupiti v ortopedični prodajalni. Ako se kljub vsemu temu pokaže na kakem mestu sumljiva rdeča lisa, jo izmivaj vsak dan z mrzlo vodo. Tudi lahko večkrat pomočiš s citronovim sokom ali francoskim žganjem. Ako se pa naredi rana, moraš prav zelo skrbeti za snago, varovati jo pritiska in si oskrbeti pri zdravniku ali v lekarni.

KUHINJA.

Hojani štrukli s sirovim nadevom. Nalij najprej v lonček 3 žlice mlačnega mleka; mu prideni žličico sladkorja in 1 do 2 dkg drožja; vse zmešaj in postavi v stran, da vzide. Potem zmešaj v večji skledi tri osminke litra toplega mleka, 1 dkg soli, 1 jajce, 5 dkg sladkorja in 4 dkg surovega masla. V zmes vsuj $\frac{1}{4}$ litra moke, zmešaj in prideni še pripravljen kvas, vse skupaj zmešaj in dobro stepaj. Stepeno testo povrhu potresi z moko, ga pokrij s

LISTEK

Sovraštvo in ljubezen.

(Dalje.)

Po tihí cesti je prišel trudno nedi mož, poleg njega je šla kašljajoča žena. Tema je šel nasproti Henrik.

Obstal je pred očetom, a roke mu ni dal. S svojimi otročjimi očmi je plaho gledal očeta.

»Oče, povej mi, ali si bil ti?«

Herman Naglič je čutil silo pogleda.

»Ne, Henrik, nisem bil!«

Mirno in trdno je rekel to.

Tedaj je deček globoko zadihal, prijel je očetovo roko in jo poljubil.

Prav do predmestja so šli vsi trije in čakali, dokler ni prišel oskrbnik in jih sprejel na voz.

»Naglič je oproščenc, je rekel brivec na poti domov. »Toda maščeval se bom nad njim, in tudi tega mladliča bom še dobil v roke. Samo da bi ne tekla tako hitro kri iz nosa! To bi ga! Toda starega bom spravil noter, in če plača deset Judov. Ne bom miroval, dokler ne bo sedel notri!«

In če tudi hudobnež ni mogel izpeljati svoje grožnje, je storil nekaj hujšega. Njegova obrt ga je peljala od hiše do hiše, in v vsaki je ukradel Nagliču nekaj one svete zemlje, na katero zidamo svoj dom — nekaj od zemlje ljubezni in naklonjenosti sovaščanov.

***

Bilo je Novo leto. So leta, v katerih sedi čas trudno in zaspano ob naših ognjiščih in prede svoje sive vsakdanje niti, tako da ne zapazimo, kako mine pomlad in poletje in kako se staramo v enoličnosti

prtičem in postavi na gorko, da vzhaja. Ko testo vzide, ga stresi na z moko potreseno desko, potresi z moko in razvaljaj za mezinca na debelo. Razvaljano testo pomaži z nadevom, zvij ga precej na tesno in položi na pomazano pločevino cel štrukelj, ali ga razreži v štiri prste dolge kose in postavi na gorko, da vzide. Nato jih pomaži z raztopljenim surovim maslom, jajcem ali smetano in postavi za $\frac{1}{2}$ ure v srednje vročo pečico, da se rumenkasto zapeče.

Sirov (mohandov) nadev. Zmešaj osminko litra kisle smetane, en rumenjaka, ščep cimeta, drobno zrezane limonine lupine, 5 dkg sladkorja in 15 dkg surovega masla. S to nadevo pomaži testo, potresi s krušnimi drobtinami (za eno pest) in eno pest rozin.

Okisani riž s paradiznikom. Kuhaj v dveh litrih vode par koscev korenja, korenino peteršilja, en paradiznik, pero zelene in košček čebule. Ko je vse kuhano, osoli in pridaj prežganje, ki si ga napravila iz 4 dkg masti in žlice moke; ko se še nekoliko pokuha, vse dobro stlači in preflači skozi sito ter pridaj rižu, ki si ga $\frac{1}{4}$ litra posebej kuhala v slani vodi. Kadar vse še enkrat prevre, pridaj kisa po okusu in postavi kot samostojno jed na mizo.

M. R.

dnevo. So pa leta, v katerih gospodarji in vlada čas, kot bitje, željno izpremembe: podira in zida, premikuje, izprominja, sadí nove cvetice na naša okna, izpodriva ljudi in kliče druge noter in nam končno pokaže dom, in ga ne poznamo.

Tako leto je prišlo za Bukovje.

Na novega leta dan se je pričelo: Prek je stopil v sobo in je zvedel od Nagliča, da si ta ne dovoli, da bi ga on še nadalje ogo-varjal prijateljsko »Herman« in ga tikal.

»Potem torej tudi ne bom sedel«, je rekel Prek užaljeno; »potem kratkoma lo povem, da odpovedujem 20.000 mark. Poslal bom še pismo, da bo postavno. Z Bogom!«

Naglič se ni premaknil in ni znil besede. Prek je šel počasi proti vratom. Še enkrat se je obrnil in vprašujoče pogledal Nagliča. Toda ta je sedel popolnoma nepremično. Prek je šel iz sobe.

Uro na to je prinesel hlapec pismeno odpoved in jo osebno odal Nagliču. Pod pisanjem so stale poleg Prekovega podpisa še sledeče besede: »Ernst Bajželj, posestnik, kot pričča.«

Herman Naglič je bil čisto izpremenjen, odkar je prišel iz ječe. Redkokdaj je izpregovoril besedo, nikdar ni šel v gostilno, ni zmerjal, pa tudi tožil ni. Plah in in potrj je preživljal dneve. Živino, ki jo je imel pri kmetih v najemu, je prodal. Ni hotel nikakih uslug. Tako je bil kmet brez govedi in brez konj in katerega skednji in hlevi so bili zapuščeni.

In popoldne tega novoletnega dne je prišel še drugi sel in prinesel odpovedno pismo iz vasi za 5000 mark. In poleg imena upnikovega je bil podpisan še nekdo drugi »kot pričča.«

Naglič je gledal z dolgim pogledom proti Zabukovju in je vedel, kdo je povzročil to drugo pismo.

Zvečer je bila družina zbrana. Druga leta so prižgali na novoletni večer še enkrat božično drevesce. Letos so pozabili okrasiti smreko.

Žalostno je tiktakala ura. Na mizi je ležalo pismo. Iz daljnjega mesta je neki trgovec želel Nagliču srečno novo leto. Sicer ni pisal nihče.

Parkrat je poskušala bolna žena začeti razgovor. Naglič je raztreseno, brezsmiselno odgovarjal. S polodprtimi očmi je strmel v svetiljko, potem je stokrat prebral pismo trgovca, ki mu je želel srečo.

ZOPET V ZALOGI KOT PRED VOJNO!

Vse vrste poljedelskih strojev kakor: ameriški kosilni stroji, vratila, mlatilnice, velike čistilne mlatilnice, trijerji (tvrške Heid), čistilnice, slamo-reznice, reporeznice, gnojnične žr-palke, sadni mlinci s kamenitimi val-larji, preše, fine kose, brane itd. itd.

pri trdit

SCHNEIDER & VEROVSEK,

trgovina z železnino in zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Dunajska c. 16.

O odgovodnih pismih ni nič znil.

Tudi v hiši za služinčad je bilo turobno. Janček je ležal na klopi in je spal; njegov oče je kadil pipo in od časa do časa molče pogledal na dečka.

Tam preko v Zabukovju pa je bilo zelo živahno, in brivec, ki se je napil, je klepetal o sodnji in državnem pravdniku ter je rekel, da mora Naglič iz občine.

Drugega januarja je bilo, ko so se posli selili. Mnogo velikih voz, drdrajočih skozi vas, je šlo po nove hlapce in dekle.

Še nekdo je šel po cesti — Matija Gorec, cunjar. Mesto vozička je imel sani, zakaj ceste so bile polne snega in še je počasni snežilo.

Ni ga grizlo, da je dobil tri dni zapora. Vse božične praznike ni šel nikamor. Tudi sedaj je bil vesel, da je lahko šel proč.

Tedaj se je začel — strel!

Istočasno krik blizu v gozdu.

Gorec se je sesedel, kot bi strel zadel njega. Pes je začel divje lajati. Kaj je bilo to? Komu je veljal ta strel? Čigav je bil ta krik?

Gorec se je pobral in je odvezal pas.

>Išči, Pluto, išči!

Oba sta skocila preko jarka in izginila v gozdu. Po kratkem iskanju sta ga našla — ne daleč od obronka gozda.

Ob neki smreki je ležal z okrvavljenimi prsi, poleg njega je ležala v snegu lovska puška.

>Naglič! Gospod Naglič! O Bog!

Cunjar se je sklonil globoko k ranjenemu, ki ni premaknil trepalnic.

>Naglič! Herman! Zavedi se! Zavedi se!

Ležal je z osteklenimi očmi in težko ter strašno hropel.

Gorec je odpel ranjencu sukno, telovnik in srajco ter je videl, da je curljala kri iz mnogih majhnih ran. Vzel je čist žepni robec in ga zavezal z vrstico trdno preko ran.

Pobral ga je in ga nesel v veliko težavo do ceste. Tam ga je položil v sneg in je pripeljal male sanke. Postlal je v njih ranjenemu in ga varno peljal nazaj proti Bukovju. Pes pa je šel poleg s sklonjeno glavo, zakaj čutil je, da njegov gospodar joče, čutil je, da je to žalostna vožnja.

Popoldne se je Naglič zavedel za par sekund.

>Naglič, kesajte se svojih grehov!

In duhovnik, ki je stal ob postelji, mu je pomolil križ.

Naglič ga je pogledal s steklenimi očmi, potem se je njegov obraz zategnil kot na jok in poskusil je, da bi poljubil križ. Toda pri tem je zopet izgubil zavest.

Okoli štirih je bil Herman Naglič mrtev.

Ob oknu sta slonela gospa Ana in Henrik. Tesno sta bila objeta. Zimski večer je

OD DANES IN VČERAJ

ŠESTKRAT OKOLI SVETA.

Znamenti indijski potovalec Hormafi Kotao se je vkrcal šestič na ladjo »Leviathan« in je s tem zaključil svoje šesto potovanje okoli sveta. Na potovanjih je doživel veliko zanimivega. Parkrat je moral prisiljen ostati na otokih Velikega oceana in je študiral običaje tamošnjih prebivalcev. Samo slučajno je ušel velikemu japonskemu potresu. Leta 1922 mu je dal angleški kralj naslov kneza. Glavna njegova zasluga je, da je dvignil mesto Karači nad 200.000 ljudi. »Leviathan« je tista velika nemška ladja »Vaterland«, ki so jo morali po mirovni pogodbi izročiti Nemci Angležem. Dosedaj je še zmeraj največja na svetu, prostora ima za 60.000 kubičnih metrov. Če jo postavimo kvišku, je ta velika kakor je sedlo Šmarne gore nad Ljubljano. V novembru 1923 je na potovanju v Ameriko na uro prevozila poprečno 48 kilometrov, kar je z tako veliko ladjo nekaj posebnega.

Koliko pisem se v Ameriki zgubi.

Kakor v vsem je Amerika tudi v tem velika. Poprečno se zgubi na mesec 350.000 pisem, na leto torej okoli 42 milijonov. Izključni vzrok, zakaj se pisma izgubijo, je ta, da so naslovi pisani nerazložno in nepopolno. Tudi nimajo zadaj napisanega imena pošiljavca, da bi vsaj nazaj prišla. To priporočamo tudi »Domoljubovim« bravkam in bravcem, da zapišejo zadaj svoj naslov. Seveda pri vsakem pismu tega ne smem narediti. Tudi paketov se v Ameriki veliko zgubi; samo v enem mesecu so cenili škodo zgubljenih paketov na pol milijona dolarjev.

V dveh sekundah štirinajstkrat okoli ekvatorja.

Naša zemlja je kroga. Tista črta, ki si jo mislimo potegneno okoli zemlje v sredi, tako, da razdeli zemljo v dva enaka dela na severu in na jugu, se imenuje ekvator. Dolga je 40.000 km. Iz Novega Jorka so zadnjič brzojavili v Varšavo na Poljskem, od tam so brzojavili nazaj itd. To pot je električna iskra napravila štiri-desetkrat; če jo preračunimo na ekvator,

ležal preko travnikov in za zasneženim gozdom je zašlo sonce, daljno sonce, ki nam je vseeno neskončno bližje, kot duše dragih umrlih. Z bledim, nepremičnim obličjem je zrla gospa Ana rumeni svet. Kmalu bo tudi ona šla na daljni pot, in deček, ki ga ljubi, bo ostal sam, brez staršev, brez doma. Čez mnogo let pa, ko bo tudi on dokončal, se bodo zopet videli. To so ure, v katerih govori Bog s človekom, On, ki je tolažba in mir žalujočim, če svet in vsa njegova modrost odpove tolažbo.

znači to štirinajstkratni ekvator. In vse to v dveh sekundah. Od zemlje do meseca ne znaša razdalja niti deset ekvatorjev.

Vsiljivei.

Nekateri ljudje so z vsakim znani in nikogar ne pustijo pri miru. O nekem takem »družabnem« človeku je rekel znani dunajski igralec Aleksander Girardi (1850 do 1918): Ta pozna več ljudi, kakor jih pa sploh je.

Spoznanje.

Oskar Blumenthal (1852—1917) je bil nekaj časa ravnatelj Lessingovega gledališča v Berlinu. Bil je zelo natančen. Če v kakšni gosposki igri igralci niso bili tako elegantno oblečeni, kakor bi bilo po njegovem mnenju igri primerno, je znal biti zelo hud in je pošteno zmerjal. Neki igralec je imel v tem veliko smolo; kar je oblekel, vse se je zdelo Blumenthalu preveč preprosto. Slednjič se je zadržal nad njim: »Vi hočete igrati grofa? Veste kaj, komu ste podobni? Meni, ne pa grofu!«

ČLOVESKE LOBANJE KOT TOBAČNICE IN OBTOŽILNICE PISEM.

Južnoameriška republika Ecuador se bojuje sedaj v redni vojski proti Indijancem iz rodu Hivaro. Pridružili sta se ji državi Perú in Brazilija. Indijanci gredo na boj nad sosedo, jih obglavijo, glave izpraznijo in posušijo. Lobanje prodajajo in si je večina napravila s to nesramno trgovino za lepo premoženje. Gotovi krogi se za lobanje kar trgajo, mislijo, da prinašajo srečo. Kot pušice za puder so prišle lobanje celo v elegantne salone najbogatejših dam v Novem Yorku. Pa tudi v Južni Ameriki jih rabijo kot obtežilnice za pisma, tobačnice ali za namizno krasotilo. Indijanci so prirajali cele gonje, tako dobičkonosna je bila kupčija; a se niso omejili samo na sovražnike. Če ne bo kmalu konca, bodo slabejši rodovi izginili.

NOVA IMENA V RUSIJI

Enkrat smo že nekatera ženska imena že povedali. Boljševiki so krst odpravili in so namesto njega uvedli obred, oktobrinski (oktoberski obred), imenovan. Novorojenčka zavijejo v rdečo boljševiško zastavo in starši morajo pred komisarjem priseči, da bodo vzgajali otroka v boljševiškem duhu. Večji del imen je tako ali tako v zvezi z imenom Lenin, Ninel, Lenul, Vil, Vilen. Dobiš pa tudi takale imena: Sinovi, Lunačara, Egfried, Anvargarda (predstraža), Kompart (tovariš), Narkom, Agitrop, Aparat, Smučka. Zelo veliko je cvetličnih in rečnih imen.

ZOPER SLABOKRVNOST, SLABO PREBAVO, BLEDICO in OSLEBELOST vsake vrste vživajo odrasli in otroci z najboljšim uspehom **AROMATICNO ZELBZNATO TINKTURO**, izdelek lekarne na Vrhniki. Izvrsten okus, ne kvari zob, prekaša vsako železnato vino. Številne zahvale na razpolago! Poliliterske steklenice po 20 Din. Razpošljava po pošti po 3, 6, 8 in 12 steklenic samo lekarna HOČEVAR na VRHNIKI. 4331

POSETNIKI LJUBLJANSKEGA VELESEJMA

ne pozabite poiskati

paviljon Osrednje vinarske zadruge,

kjer dobite prvovrstna domača vina,

(Predzadnji ob poti proti Šiški)

JUHAN
Z malim stroškom
Vam napravi
najboljšo hrano!

Cene oglasom v Domoljubu

(Vsaka drobna vrstica 10 Din).

Ta prostor velja za 1 krat 31 Din

Ta prostor velja za 1 krat 51 Din

Ta prostor velja za 1 krat 71 Din

Ta prostor velja za 1 krat 101 Din

Stalni naročniki „Domoljuba“ plačajo polovico manj, ako imajo kaj prodati ali kupiti ali ako iščejo poslov in posli službe.

Skrbne matere! Za slabo rejeno in slabotno deco se vam priporoča kot najizdatnejše redilo juha iz pravega juhinega ekstrakta »Juhana«!

Zahvala

G. FRANCU KUNOVARJU, kamnoseškemu mojstru pri ljubljanskem pokopališču Sv. Križa za mojstrsko izvršen nagrobni spomenik za mojo rajno mater **Joželo Adamič** z reliefom kleččega Kristusa, katerega je v vse zadovoljstvo umetniško izvršil njegov sin **FRANJO**, slušatelj kiparskega oddelka srednje tehnične šole. Vsa čast njemu, ki že v zgodnji mladosti tako lepo deluje na umetniškem polju! Tvrdo vsakomur najtopleje priporočam.

FRANJA VERBIČ.

FRANC ERJAVEC,

»PRI ZLATI LOPATI«, trgov. z železnino, LJUBLJANA » Valvazorjev trg št. 7, priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne železine ter tudi prvovrstni dalmatinski »PORTLAND CEMENT« po nizki ceni.

Mlatilnico dobro ohranjeno, s tresalom in reto, odda OSKRBNISTVO FU-ZINE, pošta Dev. Mar. Polje. 4573

UGODNO PROdam lepo posestvo z vsemi gosp. poslopji, v dobrem stanju, ali zamenjam za mlin. A. G. S., poštno ležeče, št. Vid pri Stični. 4572

Dekle za kuhinjo, ki bi se hotela tudi priučiti kuhanju, kakor sobarico se sprejme za vilo v mestu na Dolenjskem. Ponudbe pod »PRIDNA« št. 4616 na upravo »Domoljuba«.

NAJSTAREJŠA SEDLARSKA DELAVNICA

Josip Köhler

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA ŠT. 19

priporoča svojo zalogo izgotovljenih KONJSKIH OPREM ter posameznih delov, ročnih TORBIC, kovčkov, nogometnih ZOG, nahrbtnikov itd. — CENE zmerni! Zahtevajte CENIKE!

Izjavljam, da je osumljenje radi dolga go-spe B. Smrekar, Zadvorno, p. Hrušica, neutemeljeno, ker sem osebo zamenjal. FRANC GORIČAR.

Nova trgovina v Kamniku

✎ M. KRAMAR (prej v Cerkljah) ✎ naznanjam cenj. občinstvu, da sem od prl dne 8. avgusta v KAMNIKU, Glavni trg št. 43, trgovino z manufakturnim in galanterijskim blagom ter sem trgovino založil v veliki izbiri z raznovrstnim blagom za moške in ženske obleke, perilo, klobuke, dežnike, razno drobnarijo itd. — Na zalogi bom imel steklo in razno posodo vedno po konkurenčnih cenah. — Moj pregovor je: mal zaslužek — velik promet!

Za obilen obisk se priporočam spoštovanjem
M. KRAMAR, trgovec.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. IVAN OBLAK

zopet redno ordinira.

Miklošičeva cesta (Vzajemna posojilnica),
od 8.—12. ure in od 2.—5. ure.

POROČNE PRSTANE

v veliki izbiri, priporoča JOSIP JANKO, urar v KAMNIKU, na šušni, nasproti farne cerkve. 4489

Tvrdba F in I. GORIČAR

»PRI IVANKI«, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

priporoča novodosto veliko izbiro blaga, in sicer:

sukno in kamgarne za m. obleke od 55—175 Din;
debelo sukno za površne sukne od 100—200 Din;
hlačevino, dvojno široko . . . od 45—75 Din;
volneno zimsko in let za ženske od 50—130 Din;
polvolneno za ženske obleke . . . od 30—50 Din;
barhente v modernih vzorcih . . . od 22—32 Din;
barhente za perilo . . . . . od 16—24 Din;
modra tiskovina, zelo dobra . . . od 17—21 Din;
belo in rujavo kotenino . . . . . od 14—20 Din;
celirje in oxforde za srajce . . . od 13—25 Din;
blago za rjuhe in zimnice . . . od 37—55 Din;
odeje, cajgaste in klotaste . . . od 210—320 Din,
kakor tudi razno narejeno obleko ter sploh vse,
kar potreb., dobiš tu tako poceni kot nikjer drugje.

dronās e zvogove
vl.vā

najceneje in z do-
bavnim rokom od
2 do 5 mesecev

Zvornarna in livarna
St. Vid nad Ljubljano

Našim rodbinam
priporočamo našo pravo domačo

Kolinsko cikorijo

izvrsten pr. datek za kavo.

Posejite od 15.-25. avg.

IV. VZORČNI VELESEJEM

V LJUBLJANI

Najugodnejša prilika

za nakup vsakovrstne najbolje in najce-
nejše robe tu- in inozemstva. - Velesejmske
legitimacije se prodajajo v denarnih zavodih
vseh mest in dajejo pravo

na 50% znižano vožnjo

tudi na brzovlakah (razen S. O. E. in br. 3, 6.)

PRIRODNE KR. SOTE SLOVENIJE

STANOVANJA PLESERBLJENA.

Darova slovesica so dobe pri blagovni za ceno 10 Din.

Kravo s teličkom (telica), od 8. t. m. velika, z enakim vi-
menom, simondolska pasma, prodaja po dogovoru
po dom. POTOČAR na Brezovici, blizu žel. post.

Velika razstava konj na Ljubljanskem velesejmu

24. AVGUSTA 1924 od 8 zjutraj do 6 zveč.

„JUGOMETALIJA“ Ljubljana

izdeluje

vse vrste bakrenih kotlov nadalje vseh

vrst kleparska, ključavničarska in
vodovodno - inštalacijska dela.

Znižane cene. * Točna postrežba.

Kolodvorska ul. 18.

Naznanilo

Slavnemu občinstvu vjudno naznanjava, da otvoriva, dne 2. avgusta t. l.

manufakturno trgovino

na drobno pod tvrdko

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Priporočava se za cenjeni obisk z zagotovljenim točne postrežbe

z odličnim spoštovanjem

Fabiani & Jurjovec

Iščejo se za takojšnji ali poznejši nastop:
1 kmetijski in gozdni UPRAVNIK-MAJAR, odločnega značaja, trezen in veseln. Plača po dogovoru. Prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava.
— 2 zanesljiva, vestna, delovna in trezna KOKNARJA. — Ponudbe je naslovili na upravo veleposestva Jos. LENARČIČ, Verd, pošta Vrhnika.

Dekla pridna in poštena, ki ima veselje do dela na polju, se sprejme takoj ali o Božiču na lepo posestvo na Gorenjskem. Naslov v upravi lista pod štev. 4456.

Tvrduka F. Fajdiga sin
mizarstvo in zelogu pohištvo

Priporoča omare z ladelei in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, modroce, žimnice, žičnike, stole, mize, sploh vso hišno opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17
po najnižjih cenah.

**Najboljši
bakreni
kotli**

vsake vrste za
zganjanje kafe se
gobe pri tvari

MAKS WEISS

prvi bakrokotlar, LJUBLJANA,
Sv. Petra c. 33, delavnica Sp. Šiška 168.

Čast mi je javiti p. n. občinstvu, da mi je ministristvo narodnega zdravja podelilo koncesijo za obratovanje staroznane lekarne g. udove pok. Mre Vinka Prochazke. Lekarno sem na novo preuredil, izpopolnil in založil z najnovejšimi tu- in inozemskimi specialnimi zdravili ter se cenj. občinstvu in dosedanjim strankam najtopleje priporočam.

Mre Leon Bahovec,
lekarnar pri „Zlatem orlu“,
Ljubljana, Jurčičev trg 2
(pri cevijarskem mostu).

V novi obleki

namreč v rjavo-modro-beli etiketi je sedaj v prometu davno preizkušeni in priljubljeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridatek« v zabojčkih. — V varstvo proti ponaredbam se na tej novi etiketi posebno ističejo glavna obeležja, namreč: ime »Franck« in »kavni mlinček«. — »Pravi : FRANCK : z mlinčkom« je kavi tako potreben, kakor začimba juhi. —

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 175,000.000.

MANUFAKTURNA TRGOVINA MARIJA ROGELJ

SV. PETRA CESTA in LINGARJEVA UL.
LJUBLJANA

v ljudno naznanja, da se je 1. AVGUSTA PRESELILA na SV. PETRA CESTO 26, nasproti hotela Tratnik ter se zahvaljuje cenjenim odjemalcem za naklonjenost do sedaj in se še nadalje priporoča.

BLAGO DOBRO! CENE NIZKE!

OBRTNA BANKA

v Ljubljani, Kongresni trg 4

daje kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje in podpira ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. — Obrestuje vloge na knjižice po

5%

na tekoči račun po dogovoru od dne vloge do dne dviga. — Ima dovoljenje za poslovanje z devizami in valutami

na boljši šivain stro in kolesa

Gritzner za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi
edino pri **Jesip Petelinc**

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.
Istotam odrebačine za šivilje, krojače, čevljarje in sedarje
Galanterija in vse drobno blago.

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani

prodaja **premog**

Iz slovenskih premogovnikov,

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angl. KOKS za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.
Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Miši, podgane, stenice in ščurki

morajo poginiti, ako uporabljate naša preizkušena sredstva proti mišim in podganam Din 750, za ščurke in Din. za stenice 10 Din za molje 5 Din proti arčesu 3 in 750 Din. mast proti vsem 5 Din. mast proti nšem v obliki 750 Din. proti mravljam 750 Din. Hater za ršace in madeže 7 Din. Pošljite po povzetju, „Artes“, kem. laboratorij, M. Jünker, Zagreb, Petrinjska ulica 8/III.

ZVONOLIVARNA
„ZVONOGLAS“
TOMANOVA ULICA MARIBOR TELEFON 5774
HITRA POSTREŽBA
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE
RAČUN PRI ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI
MARIBOR
„ZVONOGLAS“
OKUSNO IZDELANI BRONASTI ZVONOVI - HARMONIČNO AKORDIČNI TRAJNI GLASOVI

MERAKL

barve, črnila, lake, kiti, ema'le, copiče in za jamčeno čisti linex
najboljše kakovosti nud

MEDIĆ-ZANKI družba
Z O. Z.

Ma dor Ljubljana Novi Sad
užnica centrala skladišče
Tovarne
Ljubljana -- Medvode.

Voljeno in perilno blago

kakor tudi vse vrste manufakturnega blaga dobite v veliki izbiri in po ugodnih cenah pri tvrdki

R. Miklauc Ljubljana

Lingarjeva ulica - Medena ulica
- Pred Skotijo.

Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo!

„SALONIT“

AZBESTNI ŠKRILJ nadkriljuje strešno opeko zbog svoje trpežnosti, je izredno ahek in elastičen, kljubuje vodi, mrazu, vročini, vlagi in vremenskim neizodam.

Sestoji iz prvovrstnega Portland cementa našega lastnega proizvoda in najboljšega azbesta iz prvovrstnih svetovnih rudnikov.

Ako uporabljate Salo it, prihranite denar in čas.

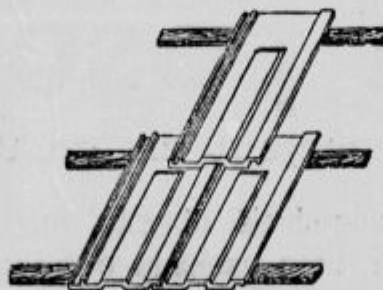
Vsak poedini varčen gospodar, kateremu je ležeče na tem, da pokrije svojo stavbo trpežno in lično, si bo osvojil za pokrivanje svojih poslopij edino SALONIT.

SALONIT je neizgorljiv in nepremočljiv. Ako Salonit uporab., prihranite na stroških. Lažji je kot vsak drug proizvod sedanosti. Obvaruje pred vlago, ognjem in strelom. Nimate nikakih vzdrževalnih stroškov. Izobno izolira vsako zračno izpremembo. Trpežen in vzdržljiv proti najsiln. viharju.

Vzorce, cenike, kataloge, navodila in proračune pošiljamo brezplačno.

„Split“ d. d. za cement
Portland, Ljubljana.

Zastopniki in zaloge v vsah večjih krajih.

Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 13

prele VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema za rezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzovjav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnege čekovnega urada v Zagrebu št. 39.080

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.